

MAGYARSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre... 3.-	Negyedévre... 3.60
Félévre... 6.-	Félévre... 7.-
Egész évre... 12.-	Egész évre... 14.-

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

Főszerkesztő:
Dr. GYÖRFFY GYULA.
Felelős szerkesztő:
BENEDEK ELEK.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. sz.
Hirdetések petít számítással, díjszabás szerint.
Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Mi a jelszó?

Budapest, jan. 18.

«Szerintem az ideális állapot Magyarországon a középiskolákra vonatkozólag az volna — mondotta Horánszky Nándor a katolikus önkormányzás tegnapi gyűlésén — ha föntartásával a felekezeti befolyásának a *hiterkölesi oktatás és nevelés tekintetében*, vagyis föntartásával annak, hogy minden felekezet örökös és lényeges befolyást gyakoroljon arra, hogy a maga gyermekei saját vallásának megfelelő szellemben neveltesse, *csupán állami középiskoláink* volnának. (Ellenmondás jobbfelől.)

Györffy Gyula: Ezt aláírom.

Horánszky Nándor: Megmondom, miért. Mert én nemcsak katolikus, hanem magyar ember is vagyok. (Nagy zaj a jobboldalon). Vagyis katolikus magyar ember akarok lenni, mert ha Magyarország konszolidációjára gondolok, amely előttem szerföltt nagy és fontos tekintet, akkor én azt más uton elérhetőnek nem tartom, miután pedig én ezért teljes odaadással hevülök, ezt a fölfogásomat kimondani kötelességemnek tartottam. (Helyeslés a baloldalon. Nagy zaj a jobboldalon.)

Hogy is mondotta Horánszky? Ismétljük. «Mert én nemcsak katolikus, hanem magyar ember is vagyok.»

Hasonló alkalommal magam sem tudnék mást mondani: «Mert én nemcsak protestáns, hanem magyar ember is vagyok.»

Horánszky Nándorban a magyar em-

ber, a magyar államférfi szólalt meg. Horánszky Nándor szavaiban a magyar lélek szavai csendültek felém.

Nem csekély az én örömem, hogy a gyűlésen a *Magyarság* főszerkesztője volt az, ki «aláírta» a magyar lélek e megnyilatkozását; hogy ebben a nagy felekezeti gyűlekezeten is vallást tett az ő nemzeti politikájáról. Arról a politikáról, melyet ő a katolikus magyar s én a kálvinista magyar: egy értelemmel valunk, hirdetünk, diadalért harcolunk. Harcolunk nem törődve az elvakult felekezetiesség sanda gyanusításával. Harcolunk, meg nem rettenve a félreértésektől, rossz- és jóhiszemű támadásoktól, melyek hol klerikálisnak, hol szabadoncnak hirdetik a *Magyarság*-ot, ezt a magyar fajért, ennek a fajnak tömörüléseért, megerősödéseért küzdő «lapocskát.»

Mert rettenetesen furcsa világot élünk. Ha én arra hívom fel az erdélyi katolikus püspököt, hogy tartson velünk, az erdélyi züllő magyarságot egyesítsük, felekezeti különbség nélkül hozzuk össze egy táborba, igazi ellenségeinkkel való hadakozásra, a magyar államnak nemcsak nevet, de tartalmat is adó faj megerősítésére; hogy Istennek szolgálói ápolják a valóságos, de ne viaskodjanak a vérük-

ből való vérrel, csupán azért, mert más formák szerint imádják Istent: fölzudul a katolikus papság s kiátkoz engem, az eretneket. Amikor meg három protestáns papnak megírom, hogy a pap legyen pap s ne ujság-vigéc, akkor a protestáns papság zudul föl s rám olvassák, hogy nem vagyok hitbű kalvinista, mivelhogy nem pártolom a felekezeti harcot. Ám ez még semmi. Megírom magyar szívem diktálása szerént, hogy zsidó gimnáziumra pedig szükség nincs. Világos, hogy erre meg a zsidók kiáltanak feszítsd meg-et s fülembé zugják: antiszemita!

Tehát: vagyok eretnek. Vagyok klerikális. Vagyok antiszemita. Tartásatok számon — leszek én még zsidó is.

Most már én kiabálhatom: nem vagyok én sem ez, sem az, csupán magyar vagyok. Mondhatom: vagyok én olyan vallásos, mint ti valamennyien. Vagyok én az én kálvinista egyháznak olyan igaz fia, mint azok az izraelita ujságírók, kiket a Szentlélek csudálatos ereje a kálvinista egyház szolgálatába terelt. Mind hiába: azoknak áll a világ, kik az emberek gyengeségére, hiúságára, szüklátó-körűségére spekulálnak; övék az ország utja; övék a mező; az erdő; övék a föld s az ég: nekem csak egy keskeny ösvény

Vasárnapi levelek.

A Magyarság tárcája. eredeti

Irtá: Gaál Mózes.

VII.

Néném asszony lelke, no hiszen volt nekem bajom amiatt a darab fa miatt, mire a kis fiam reáfogta, hogy kutya s azt mondta, hogy az ő fakutyája ugat! Ez pedig megtörtént s bizony még sem irtam volna meg, ha úgy nincsen. Ezt is hallotta nénémasszony: *Névet, mint a fakutya* — én így hallottam: *Röhög, mint a fakutya!* ... Most már belátom, hogy milyen nagyot vétettem én, mikor a fakutyát csak ugattattam, mennyivel finomabb dolog lett volna, ha megnevettem vagy megröhögtem vala.

Hála Istennek, egészséges vagyok s igen jó kedvvel írom kelmednek ezt a levelet s ebben a regénybeli *rossz asszonyokról* léssen szó.

Van elég rossz asszony a világon s ha mindenikről regényt írnának, talán papiros sem volna elég, mert az tudnivaló dolog, hogy sok papiros kell egy regényhez s a papiros elég olesó. Nem is boszant az engem, ha rossz asszonyról szól a történet, de az már boszant, hogy valamennyiről csak olvasunk manapság, az mind rossz. Így hát sokkal jobb dolga van az olyan fehérszínűeknek, amelyek nem tisztességes, mint az olyanoknak, akik tisztességes. Vajon miért van ez így, édes Néném?

Kajalon v n háromszáz asszony olyan, kiről nem irtak regényt, nem is fognak soha írni. Ezek két télen át jártak az iskolába, ott olvasni

megtanultak, de írni nem. (O be boldogok azok, akik nem tudnak írni!) Ezek eljártak hétköznap a mezőre, vasárnap a templomba, aztán táncba is jártak. Egyik az egyik legénynyel táncolt, másik a másik legénynyel. Jött a farsang, elmentek a paphoz, háromszor kihirdették. Aztán vett az öröm-apa egy veder bort, az öröm-anya főzött lakodalmi ebédet. Ettek-ittak, táncoltak s a lakodalom után megint kezdődött a ház körül, később a kertben, még később a mezőn a munka. Eltelt tíz esztendő, husz esztendő, harminc esztendő. Egyik nap úgy hasonlított a másikhoz, mint a tojás a tojáshoz. A fiatal menyecskéből lesz előbb élemedett, végre öreg asszony. Felvette télen a rókatorkos subáját, akit még az anyjától örökölt s elment rórátéra.

Már most azt kérdelem én, Nénémasszony, a kajali háromszáz becsületes fehérszínű történetét ugyan bizony érdemes volna-e megírni valami regényben? Nem bizony.

De mondok mást.

A kajali kántor végzett négy elemi iskolát, aztán elment felsőbb iskolába, ott is tanult négy esztendőig, azután levették egy kántortanító iskolába, azután próbát énekelt Kajalon: megválasztották kántornak. A templomban minden vasárnap hallotta őt Erzsi s a harmadik esztendőben, mikor már minden szép istenes énekét háromszor elénekelte volt a kántor — beállított Erzsikéhez. Megkérte a hajadon leány kezét. Elvette feleségül. Az Uristen megáldotta őket nyolc egészséges gyermekkel. Erzsi szép, kövér, nyájas szavú kántorné, sok a libája, hízal négy sertést s híres a lekvárfőzésben. Ő tanította meg a falubéli asszonyokat a strimflikötésre s csinált

egy «Rózsafüzér-társaságot», mely minden második szombatban dolgozik a szegények számára... Mindenképpen érdemes egy asszony — de regényt még nem irtak róla. En sem fogok írni.

Legutoljára pedig ott van maga, lelke! Hát nem volt-e hajdanában az egész megyében a legszebb leány? A vén törvénybíró még hetvenkilenc éves korában is dicsérte. Járt is városi iskolába, még gitárhur-pengetésre is oktatták s Bródról hozatták el a táncmestert, azt a kiborotvált képű, kedves öreg urat, aki hajdanában huszár strázsamester volt. Hát uramfia, eljött egy napon a vármegye fiatal notáriusa. Három hónap nem telt bele s nénémasszony már föl-kötöben járt.

Kelmedről sem irtak regényt.

Most pedig megmondom, miért? Mert maguk, lelke nénémasszony, nem voltak regénybevalók, maguknak az élete olyan, mint a nóta, mely örökké egyformán szól. Az emberek pedig a megszokott nótával nem érik be. A jó és becsületes asszonyok élete története nagyon szürke és unalmas. A tehénfejés, krumplikapálás, vászon-szövés, gyermekszoptatás, templombajárás, keresztelő és halotti tor; a téli esték és nyári mezei munkák — mind szép és kedves dolgok, de ugyan mi hasznukat veheti a regényíró? Viheti-e nyáron tengeri fürdőbe, mikor a hatvan aratónak kell ebédet főzteni? Küldheti-e Taliánországba, mikor az hat pár szép, cimeres ökönek az árába kerül? ... Viheti-e a grófok házába, hova csak a koronás hintók gazdái juthatnak be? Reggeltől napestig ráérnének-e ezek az asszonyok, hogy holmi szívberzenkedésen bucsá-

maradott. Egy keskeny ösvény, mely szédtő mélységnek a szélén huzódik el: erre az ösvényre szorult a magyar faji politika s én boldogtalan remegve, tehetetlenül nézem, mikor löki a feneketlen mélységbe az én fajomat a gonoszak és a vakok rettentő nagy tábora.

Szemünk láttára züllik a magyar faj; szemünk láttára omlik össze; szemünk láttára veszt el reményét, hitét a maga jövőjében; szemünk láttára hagyja el az édes anyaföldet. Nem tartja itt sem az Isten háza, sem a temető; nem köti már ide hagyomány, emlékezés; szülő, testvér, jó barát. Égben, földben, levegőben, vízben, emberben, még talán az oktalan állatban is ellenséget lát: romlásának okozóját — s nekünk, egyházi és világi vezetőknek nem dobban meg a szívünk, nem nyílik fel a szemünk; nem kiáltunk megálljt az oktalan harcnak, nem, hajrá! tovább! üssük, vágjuk, öljük egymást, hisz oly sokan vagyunk!

Az az erős faji érzés, mely hajdan a magyar lelkekben lobogott, hová lett? Megmondom, hová. Felekezeti tüzes csóváká változott, ott lobognak e csóvák a gonoszak és vakok kezében s egyszerre csak látjátok, hogy lángba borul a magyar állam épülete s ott veszünk mind mi magyarok — felekezeti különbség nélkül.

Akkor majd mind egyek leszünk! A hamuban egyesül a magyar. Minden «kérdés» meg léssen oldva.

Nem, nem, ennek nem szabad elkövetkeznie. Azokat a tüzes csóvákat ki kell ragadnunk a gonoszak és vakok kezéből. Annak a hajdan erős faji érzésnek újra égni, lángolni kell a magyar szivekben. Csak egyetlen jelszó lehet, amelvől egymásra ismerünk, ez a jelszó egy szó: magyar! Csak egyetlen politikánk lehet: ez a magyar faji politika. Ennél más poli-

lódjanak? No, hiszen a szegény libák, récék, malacok éhen vesznének, a sok finom ugorka mind elsárgulna s nem gondoskodnék senki, hogy besavanyítsa vagy ecetbe elrakja.

Oh, édes Nénémasszony, én azt gyarló emberi szóval ki sem mondhatom, hogy mennyire szeretem a kovászos ugorkát! Ugy-e ehhez nem is kell kovász csak egy karima gyengén piritott kenyér és langyos sós víz — no meg az ablak fája.

A regénybeli asszonyok nem értenek az ugorka besavanyításhoz, mert gyakran ebédelnek a legfinomabb vendéglőkben; könnyű nekik, mert rendszeren nem ők fizetik. Aztán a napernyőjük csupa csipke, a cipőjük is 16 forintos, minden uri rajtuk és finom, csak a lelkük nem, de hát ezt nem is veszik ám a divatú kereskedésben. Ezt rendszeren a regényíró adja nekik. Aztán kicsoda paradés szobákban laknak! A falon drága festmények lógnak aranyos rámban, különb-különbfele kínai porcellán csészékből isznak; van fogatjuk és libériás inasuk, van szobaleányuk, kettő is. Az ilyenek aztán reá érnek arra, hogy este színházba, nappal a lóversenyre, télen Olaszországba, nyáron az északi tengerre vagy a Jeges-óceán mellé menjenek, ahol az Uristen mindenható ereje csinálja a fagyaltot nekik is, a többi halandó embernek is.

Elhíheti édes, Nénémasszony, hogy irigylendő életük van ezeknek a regénybeli dámáknak. Ihol ott hagyják az urukat s mindjárt palotába költöznek, van négy kasztenük tele selyemruhával, s akkor gyémánt tűbe valójuk, mint a féltőlöm.

Hanem ezek is megöregszenek, mint a kajali bábaasszony, s akkor eljárnak mindennap a tem-

tikát nem ismerem, nem vallok. Itt állok és másként nem tehetek. Isten engem úgy segeljen!

B. E.

Budapest, jan. 18.

Az abrudbányaiak küldöttsége ma délelőtt nyújtotta át Tisza Kálmánnak a kerület mandátumát. A küldöttség Ebergyenyi Sándor vezetése alatt tisztelt az ag állam értekezési, kinek Molnár Albert, Abrudbánya ev. ref. lelkésze szép beszéd kíséretében nyújtotta át a megbízólevelet. Az öreg Tisza, ki láthatólag a tartós javulás útján van, megköszönte az abrudbányaiak bizalmát. Nagyon örül — úgy mond — hogy visszaéhet arra a pályára, amelyen negyven éven át szolgált a hazát. Megígérte, hogy ha egészsége megengedi, nyáron választói közé megy, hogy személyesen és közvetlenül tejeze ki köszönetét. Azután még hosszabb ideig elbeszélgetett a küldöttség tagjaival, kik Tisza életétésével hagyták el lakását.

A csongrádi mandátum. A csongrádi választás ellen beadott petíció tárgyában a Kuria ma délelőtt kihirdetett végzésével *elrendelte a vizsgálatot* különösen annak telderítésére, hogy a rendezett vendéglői vacsorákon kik voltak jelen, milyen pártállású választók s megjelent-e azokon Baross János képviselő vagy nem?

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma a krajovai alkonzulatusnak konzulárussá történt kiegészítéséről szóló miniszteri előadásával *előadással* *Robár* Endrét, a Nagy-Britanniával és Irhonnal kötött, közönséges büntetések kölcsönös kiadására vonatkozó államszerződés XI. pontjának módosításáról, továbbá a Romániával ugyancsak a büntetések kölcsönös kiadásáról kötött államszerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat előadásával pedig *Issekutz* Győzöt bizta meg, amivel az ülés véget ért.

Uj választások. A deési kerület szabadelvű párt a *Csiszer* Akos dr. megyei ügyész jelölti. Vele szemben *Inczey* Adam báró volt nemzeti párti lép föl szabadelvű párti programmal. — *Szamosujvárot* február 4-én lesz az új választás, melynél *Gopcsa* Lászlónak nagy esélyei vannak a győzelemre.

Mennyi az állam pénztári készlete? A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésében ázzal az állással kapcsolatban, hogy a kormány kincstári főösszegek gyűjtése céljából tulságosan igénybe veszi a nemzet áldozatkésztségét, szóba hozták, hogy a pénztári készletek 510.752.268 koronát tesznek ki. Félhivatalos ton ezt az állítást megcáfolják. A pénztári készlet, amely 210—215 millió koronát tesz ki, éppen

plomba. Oda eljárhat mindenki s ott imádkozhatik mindenki. Az ilyen regénybeli dámáknak sok rendbeli okuk van arra, hogy templomba járjanak és imádkozzanak, mert rendszeren egy csomó embert tettek tolvajjává, koldussá, akik a sok szép butort vették, a sok szép lovat és hirtőt nekik ajándékozták.

Ez mind így van. Nénémasszony, így van a regényekben s taán az életben is, de azt kérdelem én, hogy mi szüksége van a szegény ember leányának az ilyen asszonyok történetére? Vagy elhiszi, vagy nem hiszi el; ha elhiszi, az elég baj neki, ha nem hiszi el, az a regénybeli asszonyoknak mindegy. En pedig sajnálom az olyan leányzókat, akik elhiszik, mert sok badar, bohó, sületlen és egészségtelen vágy burjánzik fel bennük. Emlékszik, édes Nénémasszony, mikor Mézáros Panna hazajött a szolgálatból és citronysárga keztyűt huzott a téglavörös nagy kezére: hogy megbámulták a leánytársai, kacagták s mégis rajta felejtették a szemüket, kacagták s mégis megkívánták...

Hanem erről én most nem beszélek. Ha az Isten megsegít, a jövő vasárnap elmondok egy történetet a ropogós cipőről. A regényeket pedig tegyük félre, Nénémasszony s vegyük elő a bibliát, melynek egyetlen lapján több az igazság és bölcsesség, mint száz aranyvágásu, cifrakötésű regényben.

Azt mondtam-e már, hogy a befőttek közül a málnát szeretem a legjobban? Hej, a Nénémasszony kertjében teremnek a legszebb málnák! A «Szent. Család Naptár»-át elküldöttem. Abból megolvashatja Nénémasszony, hogy mikor van a nevemnapja.

A befőttes üvegeket esetleg szilva közé lehetne pakolni, hogy — ne törjenek el.

csak akkora, hogy mint az államháztartás torgótökeje, minden eshetőségre elegendő legyen. A készleteket a képviselőház rendelkezése alól a pénzügyminiszter nem igyekszik elvonni, hanem a felhasználás előtt esetről-esetre kikéri az országgyűlés jóváhagyását.

Hadtanács. Bécsből jelentik, hogy tegnap volt a király elnöklésével a harmadik katonai tanácskozás, amelyen résztvett: Ferenc Ferdinánd királyi herceg, Beck báró vezérkari főnök, Windischgrätz Lajos herceg csapatfőügyelő, Reinlaender tábornagy és Waldstätten báró tábornagy. A tanácskozás másfél óráig tartott. A tanácskozást természetesen a legrigoribb titokban tartják, de annyi mégis kiszivárgott, hogy több fontos személyi kérdést intéztek el s ennek folytán a tábornoki és csapaiparancsnokok körében több érdekes személyváltást hoz a közel.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, jan. 18.

A képviselőház ülése.

A még mindig betegen tekvő miniszterelnök távolléte miatt a képviselőház ma az ujoncjutalékról szóló törvényjavaslattal foglalkozott. Az ülés egyébként erősen derült hangulattal kezdődött, ami *Meszlény* Pálnak, Galgóc új képviselőjének köszönhető, ki ma, mikor először jelent meg a terebben, oly feltűnő örömmel szaladgált, sőt ugrándozott a padsorok között, hogy a Ház pártkülönbségre való tekintet nélkül zajos derűtségben tört ki a jelenet láttára. Az ülés folyamán nagyobb mozgalmat keltezt a deési mandátum ügye, mert általános az a meggyőződés, hogy a Kuria *Teleky* Domokos gróffal szemben erősen túllőtt a célon.

Az ülés letolyásáról szóló részletes tudósításunk egyébként így hangzik:

Ponban tíz órakor nyitotta meg *Apponyi* Albert gró a Ház mai ülést, melyen a kormány részéről *Fejervary* Géza báró, *Wlassics* Gyula, *Cseh* Ervin és *Plósz* Sándor voltak jelen. A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök bemutatja a Kuria *Teleky* Domokos gróf mandátuma tárgyában hozott ítéletét. Javasolta, hogy miután sem az i életben, sem a Kuria előtt felhozott indokolásban nincs bizonyíték arra, hogy a kerületben nagymérvű vesztegetések fordultak volna elő, az ítéletet ne tegyék át az igazoló bizottsághoz, hanem adjon a Ház engedélyt arra, hogy az új választás iránt intézkedéseket tehesse.

Ezzel szemben *Madarász* József a régi gyakorlataira hivatkozva az ítélet felolvasását kérte, amit *Farkas* József jegyző az elnök rendelkezésére nyomban teljesített. *Justh* Gyula szólat föl ezután, mivel az elnök indítványát házszabályellenesnek tartja, mert a 111. §. kimondja, hogy a vesztegetés miatt megsemmisített mandátumról szóló ítéletet az igazoló bizottságnak kell kiadni. Kéri, hogy a képviselőkülönb-felügyelése tárgyában ne viatkozzanak, hanem adják ki most az ítéletet minden indokolás nélkül a bizottságnak.

Plósz Sándor igazságügyminiszter konstatálja, hogy a 111 és 8-ik §. között ellentét van és ezért eltagadja *Justh* indítványát. Hasonló szellemben szólat föl *Szederkényi* Nándor is, mire az elnök osztja *Justh* ama nézetét, hogy most, az első precedens alkalmával kell óvatosan eljárni, hogy a törvény alkalmazásánál tévedések vagy eltérések ne forduljanak elő. A Ház általános óhajához képest az ítéletet az állandó igazoló bizottsághoz utasítja.

Apáthy Péter a II. bíráló bizottság nevében bejelenti, hogy *Trubny* János mandátumát végleg igazolták. *Belicska* Béni előadó tudatja, hogy az I. bíráló bizottság *Plósz* Sándor, *György* Elek és a horvát képviselők mandátumát ugyancsak végleg igazolták. *Kabos* Ferenc előadó nyújtja be ezután a mentelmi bizottság jelentését, majd *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter terjeszt be két jelentést, melyet kiadtak a közoktatásügyi bizottságnak. Az elnök felszólitására *Teleky* Sándor gróf jelenti, hogy *Rákosi* Viktor a budapesti énekes kávéházak beszüntetése, *Sotymossy* Ödön báró az utazóügynökökről szóló törvény szigorítása tárgyában óhajit interpellálni.

A napirend során az ujoncjutalékról szóló törvényjavaslat került tárgyalás alá, melyet *Münnich* Aurél előadó rövid indokolás kíséretében eltagadásra ajánlotta.

Toth János abban a meggyőződésben él, hogy a közös hadsereg mai szervezetében csak kárára van a magyar nemzeti érdekeknek és annál kevésbbé tagadja el a javaslatot, mivel az önálló magyar hadsereg hive. És csakis a magyar hadsereg lehet erős,

mert ezt tüzei csupán a nemzeti lelkesedés heve. Biztosítja a kormányt arról, hogy mihelyt az önálló magyar nemzeti hadsereg fölállítására iránt terjeszt be javaslatot, a nemzet nem fog megtagadni semmi áldozatot. Ujból felhozza ezután azt a régi érvét, hogy az ujoncjutalékot törvényesen, illetve alkotmányosan kell megállapítani és törvényerőre emelni annál inkább, mert Ausztriában az alkotmányos rend meg van zavarva. A katonai törvényeket mind a két államban egyszerre kellene tárgyalni, holott az most nem történhetik meg. A megegyezés hiányát nem pótolhatja az osztrák 14. §, mert ez reánk nézve nem mérvadó. Az is meggyőződése, hogy a mult esztendőben alkotmányellenesen tartották fenn a véderőlétszámot és hibáztatja, hogy ez évben is január elseje óta törvénytelen állapotban vagyunk a véderő dolgában, mert az ujonclétszámot még az előző évben meg kell állapítani.

A javaslatot mindezeknél fogva nem fogadja el, hanem *határozati javaslatot* nyújt be, amely szerint, miután az ujoncjutalék most alkotmányos ujoncjutalék, meg kell állapítani, hogy a törvényhozás Ausztriától teljesen függetlenül és hívja fel a kormányt, hogy rövid időn belül nyújtson be törvényjavaslatot az önálló magyar nemzeti hadsereg tárgyában.

Az elnök ezután szünetet rendelt el, melynek elmúltával Molnar Jenő az Ugron-párt nevében nem fogadta el a kormányt az ujoncjutalék megállapításáról szóló javaslatát.

Madarasz József sajnálattal tapasztalja, hogy a közjogi ellenzék részéről csupán ketten szólaltak föl, holott ilyen fontos javaslatról van szó. Toth János határozati javaslatát fogadja el.

Miután több szónok nem iratkozott föl szólásra, az elnök a vitát bezárta, mire Fejerváry Géza báró mondotta el beszédét. Kijelenti, hogy Toth Jánosnak különben szép és érdekes közjogi fejtegetései nem hejyénvalók, mert itt csak a régi ujoncjutalék meghosszabbításáról van szó. Ami Ausztriát illeti, az ottani állapot törvényességét Ausztriában határozni meg és mi abba bele nem avatkozhatunk. Mindenki furesának találja, ha a mi alkotmányosságunkat odaát itélnék meg és abba odaát beleavatkoznának. Toth hibáztatja, hogy az ujoncjutalékot még a mult évben meg nem állapították. Ez fölösleges, mert hisz míg törvény nincs, addig nem ujoncoznak. Örök időre való megállapításáról szó sincs. Ami a VII. honvéd kerület tisztikarának bizonyítékai nélkül való megvádolását illeti, azt hazafiatlan cselekedetnek tartja. Az ilyen üres vádaskodás nem járja. Visszautasítja Molnár határozati javaslatát.

Molnár Jenő azt kérdezi, hogy 3 reá vagy a Budapesti Hirlap cikkére értette-e a miniszter a hazafiatlanság vádját?

Fejerváry Géza báró: A lapra!

Molnár Jenő akkor csodálkozik afölött, hogy miért nem indított vizsgálatot a miniszter, amikor a kérdéses lap föntartotta a vádját.

Fejerváry Géza báró szerint a vizsgálat teljesen felesleges volt, mert a vádnak semmi alapja sem volt. Az újságírók firkálhatnak amit akarnak, de amíg bizonyítani nem tudnak, nem, örökök velük.

Münnich Aurél előadó megjegyzései után a Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

Az ülés vége előtt Kákosi Viktor a német mulatók megszüntetése ügyében, Solymossy Ödön báró pedig a megrendelések gyűjtéséről szóló törvény szigorítása tárgyában interpellált. Az interpellációkat a Ház kiadta a minisztereknek és ezzel az ülés véget ért.

A kegyelet ellen.

Nagy-Enyed, január 16.

Nagy-Enyedet 1849. január 8-ának éjjelén megrohanták, fölégették, dúlták, védtelen lakóit leöldösték az oláhok. Hogyan történt? Nincs mit és miért beszélni róla. Meg van írva könyvekben. Gyászos könyvekben. fekete könyvekben. A város évenként meggyújtja az emlékezés fáklyáit a megölt polgárok közös sirhantja felett. Ez a gyász, az elfelejthetetlen keserv, tiszteletre méltó. És az a hitetlen és ádáz tett, amelyet oláh vezérek, tribunok, visszaélve népök miveltenségével, hajthatóságával, akkor elkövettek: örök szegényfolt marad az erdélyi románság történetében.

Ezt jobbjai magok is megvallják, ha hozzá teszik is, hogy már nem tehetnek róla. Tisztelet a vértanúságot szenvedett város iránt és szegény az elkövetett hitlenség és ádáztság miatt: emberiesen érezni tudó faj keblében el nem fojt-

ható két természetes érzélem. És ebből magyarázható, hogy 53 év óta mind maig Enyeden élő román polgárnak soha eszébe nem jutott megkísérteni, hogy fájával *kérkedjék*, hogy itt, *magyarellenes* formában, tüntessen. Megbecsülték e tartózkodással a város közérzetét s megbecsülték vele, mindenek előtt, önmagukat. De ma már kezdik félretenni ezt a becsületes és bölcs tartózkodást. Három román család összeáll (ámbár kérdés, hogy tud-e felőle mind a három) s a városi gyász évfordulójának napjaiban, kizárólag oláh nyelvű nyomtatott meghívót bocsátanak ki, egy zártkörű bálra, amelyet «in Aiud» (így nevezik Nagy-Enyedet) akarnak megtartani — templomuk javára. Közönséget, úgy látszik. Balázstalváról akarnak szállítani. A meghívót, amint sejtethető, célzatosan kibocsájtják, szétküldözik, mielőtt a városi rendőrségnél a szándékukat, kötelesség szerint, bejelentenek. A rendőrség e miatt kifogást tesz a rendezés ellen. Ők pedig azonnal, minden más törvényes hatóság mellőzésével, jegyzőkönyvet vétetvén föl, táviratilag a belügyminiszterhez felebbeznek. Mindezekből aligha kétségbe vonható, hogy nem látszik céljoknak tisztasága és szentsége s kivüllog — az ellentétek keresésének *buzgalma*.

A tudósítótól távol van minden faji gyűlölet. Ha magát megnevezni tartoznék: tettei sorával bizonyíthatná, hogy mindig és mindenhol, hivatalos körben és magánéletben, igazságosan, méltányosan és emberszeretőleg szokott bánni a románsággal, egyénekkel és fajjal, tanult emberekkel és köznéppel. Mindig kikelt, sőt szembe szállt azzal a, sajna, föl-föltünező sovínizmussal, mely a románságot méltatlanul — egy mult generáció tetteiért a mostanit — nyomja, zaklatja, bántja.

Az ilyen «böszködést» a Deák Ferenc szellemében alakult alkotmányos jogrend szempontjából, minden körülmények között hazafiatlanságnak, vagy legalább is eszeveszett hazafiaskodásnak tartja. Annál inkább jogosultnak véli magát a tudósító arra, hogy a szóban forgó nagyenyedi román intelligens tényezőket is óva kérje és intse: ne igyekezzenek minden áron jelentős nevet keresni, ne hajhászszanak reklámmot oly módokon, amelyek tisztaságukat, hagyományokkal, eddig becsületben tartott egymás iránti érzelmeikkel s a békeszeretettel ellenkeznek; ne igyekezzenek népöknek bennök — talán egyéb okokból megrendülő bizalmát nemzetiségi tüntetések és okvetetlenkedések csalétkével restaurálni, hanem igyekezzenek azt mindnyájunk osztatlan becsülésére méltó eszközökkel megérdemelni.

Lehetséges ugyan, hogy ez a nagyenyedi okvetetlenkedés csak egy láncszeme valami rendszeres izetlenkedésnek, amelynek néhány nap óta az egész országot izgalomba hozó példája a *Petőfi-koponyával üzött durva trefa*. Az ilyen dolgok mind nem ütözknek jogba, törvénybe, bírói igazságba. De mint itéli meg az Örök Bíró, akinek temploma árnyékában üznek tréfát a békeszeretettel és a kegyelettel! Veridicus.

TÁVIRATOK.

A horvát tartománygyűlés.

Zágráb, jan. 18. A tartománygyűlésen ma Kuen-Héderváry bán kijelenti, hogy nem akar vitát provokálni, mert ezt a házszabályok nem engedik, de válaszolni akar Vrbanics soraira. Ha Vrbanics azt mondotta, hogy a bánnak tudomása van róla, hogy egy hatóság hamis adatokat mondott be a felsőbírósnak, akkor Vrbanics félreértette őt. A hétszemélyes tábla csak amiatt panaszkodott, hogy egy hatóság ügyetlenül járt el.

Vukmanics személyes kérdésben Starceviccsel szemben kijelenti, hogy nem sértette meg Kostajnica volt polgármesterét.

Az ülés tovább tart.

Burok harca.

Wellington, jan. 17. A polgármester elnöklete alatt ma itt nagy gyűlést tartottak, amelyen olyan hatá-

rozati javaslatot fogadtak el, amelyben erőlesen tiltakoznak az ellen a sértő kritika ellen, amelyvel külföldön az angolok dél-afrikai politikájáról nyilatkoznak.

VIDÉK.

«Nemzeti akció.»

Nagy-Enyed, jan. 17.

Jóleső öröm töltötte el lelkemet, mikor a Jancsó Benedek cikkeit olvastam, melyeket a *Bekics* «Nemzeti akció» című művének megjelenése alkalmából írt a «Magyarság» hasábjain.

Jóleső örömmel, mert azt mondta ki, amit sokan, majdnem mindnyájan érzünk és vallunk, kik a bérces Erdély völgyeiben lakozunk.

Csak abban az egyben — hála az égnek — nem adhatok igazat, hogy mi, kik oly csendesen hallgatunk évek óta már, elernyedünk, elfásultunk volna a körülöttünk történő politikai események közepette. Nem, nem fásultunk el, közönyösek sem lettünk. Egyéb volt a bajunk.

Nem volt az egész országban egyetlen egy hirlapi orgánus, mely hasábjait rendelkezésünkre bocsátotta volna. Függetlenségi párti volt, az igen; de mi, kik még a jelen körülmények között nem mindenben érthetünk egyet a függetlenségi párt elveivel, nem csatlakozhattunk volna benső meggyőződésünk megtagadása nélkül hozzájuk, jóllehet a szükség kényszerítő sugallatára már majdnem azon a ponton állottunk.

Tisztelt Szerkesztő ur! Vették azt észre, amit mi már hosszú idő óta álmélkodva nézünk, hogy a paktumos éra kezdete óta majdnem az egész magyar sajtó minő sajtóságos varázshatás alá került? Hogy a kormány egyszóvalu dicsőítésén kívül semmi egyéb nem törődik, sőt nem is engedi, hogy valaki törődjék?

A magyar sajtó történelmében példátlan eset, hogy majd minden közege ennyire a kormány szolgálatába szegődjék. Itt a hiba! Ez az oka, hogy először meg kellett születnie a «Magyarságnak», hogy benne a Jancsó Benedek gondolkodás módja, mely a mienk is, megszólalhasson ami alkotmányos országunkban.

Igenis nem volt, hol kimondanunk őszintén, hazafias aggodalommal, hogy mi, kik különben szintén a szabadelvű párt tagjainak valljuk magunkat, nem látjuk sem elég erőteljesnek, sem elég esélyesnek a kormány nemzetiségi politikáját. S ebben egyformán gondolkozunk a legkisebb falu jegyzőjétől kezdve fel a több águ koronás nagybirtokos urig mindnyájan, ha itt-ott közlünk egyik-másik opportunitásból hallgat is, vagy éppen szépíteni meri is a dolgot.

Igaz van Jancsó Benedeknek, ki nagyon alaposan ismeri viszonyainkat: hogy *első sorban az államnak kell* a nemzeti akciót kezébe vennie, amíg nem késő.

Bekics Gusztáv, kit mi személyesen ismertünk és nagyra becsülünk, önmagát látja megcáfolva, hogyha pl. saját kerületében azokra az alkotásokra tekint — és pedig büszkén tekinthet! — melyeket ő főleg és első sorban az *állam* erkölcsi és anyagi erejével alkotott meg.

Milyen ártatlan és kicsinyes törpeségekké zsugorodnék össze mindaz, ha csupán a társadalom erejére lett volna bízva!

Igenis szükséges a társadalom mozgalma, szükséges egy-egy olyan lelkes hazafi, mint aminő *Bekics*: — de ami szegényes, majdnem mondhatni koldusviszonyaink mellett az állam erős keze és alkotó ereje nélkül sohasem fogunk boldogulhatni, s éppen nagyszabásu nemzeti akciót végrehajthatni.

Hála Jancsó Benedeknek, hogy az igazságot kimondta, hogy hangot adott meggyőződésünknek, hogy megszólaltatta a hazaszerető sziv aggodalmát!

Es hála a «Magyarságnak», melynek «Erdélymentő» politikája nem csak megengedi, hanem meg is kívánja az őszinte, bátor szó férfias kimondását!

Az igazság leplezetlen feltárása már fél gyógyítása a bajnak.

F. D.

BUTOROK

egy készpénzért, mint részletfizetésre legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók

Ehrentrau és Fuchs Testvérek

Budapest, VI., Teréz-körút 8.

(Andrássy-ut közelében).

Nagy képes árjegyzék ingyen

Távozó főispán. Alsó-Fehérmegyének küldöttsége járt tegnap a belügyminiszteriumban Gullner és Széll államtitkároknál, kiket arra kértek, hogy Zeyk Dániel főispán lemondását ne fogadják el. E küldöttség a megye ama pártját képviselte, melynek jelöltje az alispáni választásnál kisebbségben maradt. A győztes párt otthon akarja a főispánt rábírní, hogy vonja vissza lemondását. Így mind a két párt egyesül arra a célra, hogy Zeyk Dánielt a főispáni állás további megtartására rábíriák.

Magyar iskolák oláh vidéken. Valemareban és Domháton a beszerencsaszódi részvénytársaság huszezer koronás adományából két új állami iskolát építettek. A magyarság ügye két órszemlet nyert ezzel, amelyeknek felállítását örömmel üdvözölik.

A kézdívásárhelyi Székely Társaság a napokban tartotta kilencedik összejövetelét. A tárgyak közül kiemelkedő Ince István mérnök felolvasása a Székely kérdéstről. Hosszas vitára adott alkalmat a székely kongresszus kérdése is, melyet Bánffy Zsigmond dr. adott elő.

Hétről-hétre.

Budapest, jan. 18.

Ugy látszik, hogy a katolikus autonomia mégsem engedi magát oly zajtalanul sirbatétni, mint még ma egy hete hinni lehetett. Ott feküdt szépen a huszonhetes bizottság munkálatába mumiaszerűen begöngyölítve a tanácskozó kongresszus asztalán. Még sem mozdult, arcán az élet pirosságának még csak nyoma se látszott, szíve nem dobogott. A kongresszus tagjai úgy állottak körülötte, mint a kedves halott körül a sfratók. Megesendült a kongresszusi kisebbség siralmának erős jajsjava. A halottnak látszó autonomia egyszerre csak megmozdult. Felsírták, de hogy megél-e? — Ki tudná megmondani.

A jelenlegi politikai helyzetnek — mondá közelebből e sorok írójának a kormánypárt egyik jelessége — az őszinteség hiánya s ennek következtében a politikai és közéleti alakoskodás a legjellemzőbb tulajdonsága. Amitük önmagukat és ámitunk másokat. Hiányzik nálunk az emberekben az erkölcsi bátorság. Senkisémeri nyíltan bevallani, hogy mit tart helyesnek és mit nem. Embereink bujkálnak a felelősség elől. Igazi mesterei lettünk az opportunizmusnak. Mindig készen tartunk egy-egy formulát, amellyel önmagunkat és másokat elámíthatunk. Ha egyszer a nemzet ilyen formulákkal többé nem lesz hitogtható, hanem újra éhezni és szomjuhozni kezdi az egész igazságot és felébred a valóra, — családása szörnyű lesz. De higgyen nekem — tevé hozzá — még kegyetlenebbek lesznek a családás következményei.

A katolikus autonómiaért folyó mozgalomban is első rangu szerepet játszik ez az alakoskodás. A kormány és a főpapok nem akarják komolyan az autonómiát, de egyikük sem mondja ki ezt nyíltan, mert nincs politikai bátorságuk az eshetőleges következményekért a felelősséget magukra vállalni. A huszonhetes bizottság munkálatában tervezett autonomia, csak árnyéka az igazi autonómiának. Sajátságos játéka az emberi sorsnak, hogy éppen Apponyinak és Horánszky-nak jutott osztályrészül az a hálátlan feladat, hogy a látszatról elhitessék a katolikusokkal, hogy maga az eleven valóság. Gondoljuk el, hogy a kongresszus nem most, hanem három év előtt tanácskozik. Minő más beszédeket tartottak volna Apponyi, Horánszky, Günther és Asbóth! Vajjon ekkor lett volna-e elég morális ereje és bátorsága az akkori kormánynak az alakosság játékaikat tovább folytatni az egész igazság ily nyílt és határozott követelésével szemben? Ma az egész igazságnak e három év előtt való harcosai, a fél igazságok és az opportunizmus győzelmének érdekében szállanak sikra s készek elhítni, hogy a látszat, ha nem is több, mint a valóság, de legalább is ér annyit.

A hullámok, amelyeket Teleki Domokos mandátumának megsemmisítése keltett, nem annyira a közvéleményben, mint inkább a kaszinói körökben, maig sem csendesültek le. A kaszinói

körökben e mandátum megsemmisítését nem is annyira magáért kommentálják, egy kissé talán nagyon is élesen, mint inkább a tárgyalásban utána következett naszói mandátum igazolásáért. A naszói mandátum boldog birtokosa egyike a merkantilista körök előkelő tagjainak. Mandátuma igazolásában a kaszinói körök azt látják, hogy az igazság még mindig feltűnően nyájas arculatu a merkantilista politikusokkal szemben. Merkantilisták körökben ezért újabb időben meglehetősen is elégedetlenek a helyzettel. Egyre sürűbben kezdenek hallatszani olyan hangok is, amelyek amiatt zúgolódnak, hogy tulajdonképpen a régi helyzet csak annyiban változott, hogy a Tisza—Bánffy rendszer uralkodó és irányadó merkantilistái háttérbe szorultak, de helyükbe nem a társadalom agrárius és nemzetesebb elemei léptek, hanem a merkantilisták egy újabb csoportja.

Az agráriusok körében különben meglehetősen élénk zibongás észlelhető. Először is, nincsenek megelégedve Egan utódjának kinevezésével. Kazyt vérbeli agrárius körökben nagyon színtelen egyéniségnek tartják, ki bizonyára a ruthén akciót nem fogja Egan szellemében folytatni. Ezt a hevesebb vérű agráriusok úgy fogják fel, mint leszerelését a kazárelles akcióról és a merkantil köröknek tett engedményt. A máramarosi uzsorások ellen sem tanúsít e körök véleménye szerint a kormány elég erélyességet. Különösen nagy a nehezítés a volt nemzeti pártiak ellen. Azt mondják: Horánszky merkantil-liberális rokonszeve okozták, hogy Bánffy bukása után az agrár törekvések nem tudtak teljesen diadalra jutni. Rossz néven veszik tőle, hogy nemcsak nem támogatja kellően hajdani ellenzéki szövetségeseit, hanem a merkantil-liberalizmus érdekében ahol csak tehet, ellene foglalt állást. Mi agráriusok — mondá a napokban egy parlamenten kívül álló agrárius vezéregyéniség — voltaképpen ferde helyzetbe jutottunk: nem csinálhatunk sem ellenzékát, sem kormánypárti politikát. A kormány támogatására nagyon leköteleztük magunkat, de fájdalom, anélkül, hogy biztosítékot nyertünk volna arra, hogy a mi követeléseinkből mit fog megvalósítani a kormány és mit nem? A családás érzetét abból a hangulatból, ami mai napság az agráriusoknál uralkodónak mondható, nem hagyhatjuk ki. Természetesen arról, hogy ennek minő következményei lesznek a politikában, ma még korai volna beszélni.

NAPIHIREK.

Budapest, január 18.

— (Személyi hírek.) A király meglátogatta Horovitz Lipót festőművészt, ki a király arcképét festi. A kép a budapesti uszói kaszinó számára készül. — Adalbert porosz herceg, ki jelenleg Trieszben időzik, tegnap a Monarch magyar-osztrák tengernagyi hajóra ment. Délután folyamán a herceg meglátogatta a Lloyd hajóközöist. — Karoly román király a román újv alkalmából hadiparancsot adott ki, amelyben megemlíti, hogy 25 év óta áll a hadsereg élén s megelégedését fejezi ki annak magatartása és működése fölött. — Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszternek a király megengedte, hogy a bolgár katonai érdemrend nagykeresztjét elfogadhassa és viselhesse. — Friques főherceg leányával Pozsonyból Bécsbe utazott.

— (József főherceg védnöksége.) Megirtuk annak idején, hogy Lukacs György főispán és felesége kezdeményezésére az Alföldön megalakult a szanatórium-egyesület, melynek védnökéül József főherceget kérték fel. A főherceg levelben értesítette a főispánt, hogy a védnökséget elfogadja. A főherceg elhatározása az egész egyesület körében nagy örömet keltett.

— (Négy új egyetemi tanár.) A tudományegyetem tanácsa előterjesztést tett a közoktatásügyi miniszternek négy rendkívüli tanárnak rendes egyetemi tanárrá való kinevezése iránt. Az előterjesztetek a következők: Kiss János dr. hittudományi tanár, Szentmiklósi Márton dr. a római jog, Király János dr. a magyar alkotmány és jogtörténelem s az európai jogtörténelem, végül Kmety Károly a magyar közigazgatási jog nyilvános rendkívüli tanára.

— (A német császár yachtja.) New-Yorkból tártják: A német császár yachtját február 25-én délelőtt bocsátják vízre. Roosevelt elnök ma kijelentette, hogy nagyon örül Vilmos császár amaz elhatározásának, hogy Henrik herceget kiküldi erre az ünnepre. Egy hajóraj eléje megy a Kronprinz Wilhelm-nek Tompkinsvillég, ahol Henrik herceg átszáll a Hohenzollern-re. A hajóraj azután az öböl mentén feléle fogja kísérni a herceget.

— (A székely kongresszus) ügyében tartott értekezletről megjelent hírlapi tudósítások hiányosan közlik azokat az egyesületeket, melyeket az értekezlet a kongresszus rendezésére felhatalmazott. Ezek az egyesületek a következők: Országos Magyar Gazdasági Egyesület, Erdélyi Kárpát-Egyesület, Erdélyi Gazdasági Egyesület, Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, Székely egyesület, a marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparkamara és a marosvásárhelyi Székely-társaság. A kongresszust az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, Erdélyi Kárpát-Egyesület és az Erdélyi Gazd. Egyesület előmunkálatainak felhasználásával hívják egybe. A kongresszus külön irodát fog tartani s költségeit a részvevő testületek közösen viselik. A kongresszus iránt való nagy érdeklődésre vall, hogy a marosvásárhelyi székely társaságot a társaság hét tagja képviselte, nevezetesen: Komócsy József dr. elnök, Bedőhazy János, Sebess Dénes orsz. képviselő, Mathé József titkár, Szentgyörgyi Dénes gazda, Debreczeni Sándor arvaszéki ülnök, Rosnyay István főszolgabíró. Sándor János főispán s Laszlo Gyula, a társaság elnöke betegség miatt nem jöhettek el az értekezletre.

— (Az élve eltemetettek.) Egy vérbeli főhercegnő beleszeretett a közneves főhadnagyba. Ez eddig romantika. A világ egy napu azt látta, hogy a felsőbb akarat a főhercegnőt az örütek házába, a főhadnagyot büneiért a tegyházba küldte. Mit derített ki a vizsgálat, mit nem, a világ arról nem tudott, a két szerelmest élve eltemették — örökre, Hiába volt minden kísérlet, a pört nem újították meg. A főhadnagy: Mattasich-Keglevich, a nő Lujza főhercegnő. Most egy bécsi lap, az Arbeiterzeitung, a sir titkait megbolygatta. S azt írja, hogy időközben a felsőbírótság az ítéletben változást tett, amennyiben kiderítette, hogy Mattasich bünei közül csak a Stelánia nevére hamisított váltók dolga igaz, a többi hétrendbeli csalás nem bizonyult be. Eszerint a hadbírótság ítéletét hamis alapon hozták. És az ítéletet, mely 6 évi börtönrre, nemesi és tisztai rangjának elvesztésére ítélte a főhadnagyot, még sem változtatták meg.

Az államügyészség a lapot rögtön lefoglaltatta s a lap birtokában levő okmányokat elkoboztatta. Hiába tette, mert ha ez a lap igazat mondott, az igazság fel fog támadni még a sir éjjeléből is.

— (Postamesterek sorsjátéka.) Minden nap látjuk azon megiesztő munkát, melyet a posta, ezen legfontosabb közlekedési eszköz munkásai végeznek. Mindenki igénybe veszi azok szolgálatát és így, midőn ők fordulnak hozzánk, támogassuk őket, ne vonjuk meg csekély hozzájárulással érdekeik előmozdítását. Vegyünk sorsjegyeiből, mert hisz darabja csak 1 korona, ténylegemény 10.000 korona érték. Sorsjegyek mindenütt kaphatók, valamint a budapesti kezelőségénél VIII., József-körut 38. szám.

— (A tanítóképzők új tanításterve.) A tanítóképző intézetek tanítástervének régóta vajudó ügyét már befejezte az országos közoktatási tanács. Ezt voltaképpen már a tavaly fejezte be, amikor a tanításterv tervezete elkészült. A tanárok egy része akkor ezt tulságos magasnak tartotta, amelyet megvalósítani nem lehet. Az aggodalmak olyan formában kerültek a nyilvánosság elé, hogy a miniszter a kérdés előtt véleményt kért valamennyi tanítóképző tanárkárától. Ezek már beküldötték a véleményeket, amelyeket dr. Kovács János ismertetett. Otvenhat nyilatkozott és tizenkilenc mellőzte a miniszter felhívását. A vélemények többsége az új tervet nem találta tulságos igényűnek s amennyiben ellenkező nézetek is merültek fel, csak a részletekre vonatkoznak. Az országos közoktatási tanács szakosztálya ennek következtében nem szállítja le a tanterv színvonalát, de a részletek módosításába szívesen belegyezőzik. Altalában véve előre jelezhetjük, hogy az egész tanításterv olyan, amely a tanítóképzés színvonalát emelni fogja.

— (Házasság.) Nyáregyházi Nagy György bethleni gyógyszerész eljegyezte Fittler Ilonka kisasszonyt. Fittler Bálint budapesti kir. főügyész helyettes és neje született Pátsay Róza leányát.

Nádas János kecskeméti földmívelő-iskolai tanár eljegyezte B. Róza kisasszonyt, Böha Zsigmond nagykereskedő leányát Kecskeméten.

Staho Károly földbirtokos eljegyezte Kutsa Annuska kisasszonyt, Kutsa Tamás budapesti háztulajdonos leányát.

SZETKÜLDI.

Ha izzad.

ha viskét a teste, ha sömörös, ha bőrküttésé van, ne csináljon semmit, csak egy téglát Erényi-féle ICHTIOL-SALICYLT vegyen. Szagtalan.

Ara 3 korona.

ERÉNYI gyógyszerész SZABADSZÁLLÁS.

Főraktár: TÖRÖK, Király-utca 12. sz. és EGGER gyógyszerész Váci-körut 17.

— (A Petőfi-koponya.) Müller dr. köhalmi orvos, mint a segesvári csata szemtanúja, levelet intézett Bartók Lajoshoz, a Petőfi Társaság alelnökéhez. A levélben kitér, hogy a segesvári csatában tudomása szerint egyetlen osztrák katonát Alberti gróf őrnagy vett részt s ezért nem tartja valószínűnek, hogy egy osztrák sebész levághatta volna Petőfi fejét. Egyébként eredményt kíván a kutatóknak.

— (Új szabadalmi bírák.) A király a kereskedelmi miniszter előterjesztésére Bruckmüller Ferenc szabadalmi albirót, — bírót, Schilling Zoltán okl. gépészmérnököt pedig szabadalmi albirót nevezte ki.

— (Szegény ember dolga merő komédia.) Különös történetet ír egyik levelezőnk. Alsó-lzkálnok nevű faluban van egy vasúti űr, aki úgy látszik, a községi lakosokkal nem szeret békében élni. Veszekedik, sértő szavakkal illeti uton-utóellen a polgártársait s a bosszantások már tűrhetetlenné váltak. Tizenöt ember összeállt s az üzletvezetőséghez panaszos kérelmet küldöttek. Azt kérték, hogy szabadítsa meg őket ettől a kellemetlen embertől. Van az államvasutaknak elég űrháza lzkálnokon kívül is, tegye oda. Egyszerű emberek, egyszerű ésszel irták s hogy nagyobb nyomatéka legyen, ráragasztottak egy szép koronás bélyeget és aláírták neveiket mind a tizenötön. És ez volt éppen a baj. Az üzletvezetőség nem hallgatta meg a panaszt s az űr ott maradt és tovább is veszekedni; de a pénzügyigazgatóság bezzeg nem késett. Elküldötte a lelelező irást. Tizenötön irták alá s csak egy bélyeg van rajta, tehát tizennégyre felelősek. A bélyegtörvény szerint kötelesek tizennégy koronát rövidítés címén s erre még a felemelt illeték címén annyit fizetni, hogy összesen ötvenkét korona 50 fillért fizessenek. — Így kapták meg a hivatalos igazságot ezek a szegény emberek. Panaszokdát s a panasz vége — fizetés. Pedig éppen a bélyegtörvény szerint nem kell bélyeg semmiéle panaszra. Már pedig ezek az emberek panaszoltak és nem kérelmeztek. Különös, hogy a pénzügyigazgatóság ezt nem akarja észre venni.

— (A Ferenc József Tanítók Házának) felügyelő bizottsága Halász Ferenc miniszteri osztálytanácsos elnöke mellett tegnap tartott rendes havi ülésében a Tanítók budapesti Házának múlt évi számadásait tárgyalta s azt Cseike Győző számviteli igazgató jelentése alapján, mint aki a számadásokat vizsgálta, helyesítőleg tudomásul vette s a gondnok részére a felmentvény megadását határozta el. Ezután az 1902 évi költségvetést vette tárgyalás alá s e szerint a szükségletet 28542 koronában, a fedezetet pedig 27976 koronában állapította meg. Öröndetesen vette tudomásul a gondnoknak általános jelentését, mely szerint a ház lakói (az egyetemi itak) az első időszak tanulóinak eredményeként általános jeles sikert mutattak fel és igazolnak. Baumgarten Sándor kultuszminiszteri műépítész bemutatta a Kolozsvárott építendő Tanítók Házának tervrajzát, melyet impozáns külsejével és igen cöl-szerű belső elrendezésével fogva az ülés helyesléssel és dicsérettel vett tudomásul addig is, míg egy közlelbi ülésben a részletes tárgyalásba bocsátkoznak.

— (A revolveres jogászt kitalolták.) A budapesti tudomány-egyetem egyik vizsgáló bizottsága előtt novemberben Bischitz Andor joghallgató ateletti elkeseredésében, hogy elbukttatták, nagy botrányt csapott s azzal fenyegetődzött, hogy revolvért fog a tanárokat, akik — ugymond — csak a jövedelmüket gyarapító leckepeznek miatt bálnak így a vizsgázók. — Bischitz Andor a botrány után Olaszországba utazott, ahol az a kaland érte, hogy egy diáktársával együtt, akit Kecskeméthynek néztek, tájékozott detektívjeink — elfogtak, Budapestre hozták. Az egyetem tanácsa tegnap ítélte a vizsgáló botrány ügyében. Az ítélet szerzőlött súlyos: Bischitz Andor az összes magyar főiskolákból kizárja. Ezt az ítéletet közlik az ausztriai főiskolákkal is, amelyek egyezmény folytán szintén elzárják kapuikat a kitalított joghallgató előtt. A revolveres jogász öcsét, Bólát pedig, akinek a vallomások szerint része volt a botrány előkészítésében, a budapesti tudomány-egyetemről zárták ki.

— (A budapesti ipari munkaközvetítő) intézetnél az e heti kimutatás szerint 6695 munkás keres foglalkozást, kik közt majdnem minden iparág képviselve van, hiányzik azonban és munkát kaphat helyben: 1 szitakötő, 2 szalagszövő-takács, 1 harisnyakötő; vidéken: 1 szedőgép-mester, 3 faesztérgályos, 4 fa-szobrász, 4 kádár, 6 bogárn, 1 kocsinyerges, 2 kósár onó, 1 mű és 1 vászonszövő, 1 tisztító, féső és vasaló, 4 könyvkötő, 1 gépvonalozó-könyvkötő, 1 egyenruha-sapkás, 1 főmolnár, 1 sodronyfonó, ki a sodronyfonógép kezelését érti, 2 óras, 1 hangszerkészítő új hegedőmunkára. Jelenkezni kell az intézetben VIII. József-körút 36. szám alatt.

— (Halálozás.) Gogl Konrád nyugalmazott főredész nyolcvanöt éves korában meghalt Nagy-Kanizsán.

Egy nyugalmazott ezredes halt meg Bécsben, aki 1848-ban mint honvéd tiszt szolgált a szabadság ügyét, s első volt, aki az ostromlétrákon meghágtá Buda bástyáinak fokát. Az elhunyt Gármán Károly ezredes. A szabadságharc után ezárták, majd a közös hadseregbe lépett, ahol ezredesi rangig emelkedett. 74 éves korában érte el a halál. Katonai pompával temették a vitéz igazi magyar katonát.

A sors véletlene intézi, hogy a gyászrovalban a nagyidők egy nemes matrónájának nevét is le kell írunk. aki börtönt ült, mert magyar volt: Orczy István báró özvegye született Lipchay Augustus báróné ez a nemes nő, aki Budapesten 84 éves korában elhunyt. A szabadságharc leveretése után nővérel Csekonics grófnéval együtt az újépületben volt elzárva, mert együtt küzdött a férfakkal, mikor a haza veszélyben volt.

Dálnoki Gaál Elakné, született Museli Mosel Jolánta M.-Káljánon élte 4. házassága 19 ik évében elhunyt. Kiterjedt előkelő család gyászolja.

Bihari Sándor nyug. kollegiumi tanárt súlyos csapás érte. Felesége 45 évi boldog házasság után 76 éves korában elhalt Marosvásárhelyt.

Bartossik Pál nyugalmazott kántortanító, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa hetvenhat éves korában meghalt Pozsonyban.

Apatni Fernbach Antal bácsmegeyi nagybirtokos ma, mint egy távirat jelenti, Zomborban hirtelen elhunyt.

Bobrovnicki és szentannai Bobrovniczky László nyug. kir. ügyész, a lipői ág. hitv. evangélikus egyházmegye és a szjelnci egyházközség felügyelője, Liptó-Szent-Miklóson 81 éves korában meghalt.

Adám Ferenc m. kir. fővámhivatali ellenőr január 7-én meghalt Csk-Gyimesen.

Popovics R. István, szerb szenátor, volt kereskedelmi miniszter a radikális Gruics Száva kabinetben, — Belgrádban — meghalt.

— (Megtagodott elégtétel.) Vass Ferenc, a kereskedelmi bank igazgatója és Ullmann Pál fővárosi ügyvéd közt személyes összeütközés történt, melynek folytatásaként Vass Ullmann Páltól Egyedi Arthur dr. és Gajári Odön által elégtételt kért. Ullmann Pál megtagodta az elégtételadást és segédekkel sem nevezett meg. A megbízottak erről Vass Ferencet értesítették s részéről az ügyet befejezték.

— (Rövid hírek.) A budapesti szegények menedékházába nemrég felvették Eisler Abrahamot, aki végigküzdötte a szabadságharcot és golyót is kapott a fejébe. Felgyógyult, de a golyó mai napig is fejében van. — Halálos kimenetelű párbajt vívtak Németországban Bennissen és Falkenhanen. A párbajban Bennissen, aki fia a hannoveri tartományi tanácsosnak, halálosan megsebesült. — Negyven munkás tülést tartanak a budapesti szocialisták január 26-án délután 3 órakor. Ha a főkapitány ezt nem engedné meg, tüntető sétát akarnak tartani az Andrássy-úton. — Római temetőt ledezték el Praunheimban, amely Németország legnagyobb római temetője. — Egymillios adományt tett Frankfurtban az elhunyt Rothschild Vilmos emlékére leánya, Goldschmidt Miksa városi polgár felesége. — Elgázolta a vonat Dudás Lajos bajmoki gazdát. Hirtelen találta meg a sineken. — Száztizennyolc esztendősen leány halt meg Botfalu erdélyi községben. Szücs Flórának hívták, soha sem volt beteges s utolsó percéig jól hallott és látott. — A zurányi tüzergyakorlaton Merkel Lajos tábornok, pozsonyi dandárparancsnok vezetésével kipróbálták az új mozsárágyukat és az új dinamogranát-dövegeket. A kísérlet jól sikerült. — Elgázolt egy fékezőt a gyulafelelvi fajpartelep iparvasutja. A mozdony kerekei a szerencsétlent — kit Vajna Istvánnak hívnak — teljesen összemorzsolták.

x Csuz és köszvény ellen elismert legkitünőbb szer a Zoltán-téle kenőcs. Ara 2 korona. Zoltán Béla gyógytárában, Budapest, V., Sétatér-utca és Szabadság-tér sarkán.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét Herceg és Horvát, Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt. «Adria»-szállóval szemben létező női-divat áruházára.

x Újévi ajándékul: Kitünő látsók 4 frittól feljebb (nagy fajtában 8 frittól feljebb): fényképező-gép 75 krittól, illetőleg 3 frittól (nagyobb 6 frittól) feljebb, kapható: Hatschek Miksa látszerésznel, (ki előbb a Váci-utcában volt) (IV., Eskü-ut 5. (Klotild-palota) a «Beivárosi kávéház» mellett.

x Balassa-féle iztelen csuhamárolaj Emulsio mész és szódahypotosíttal, a legkitünőbb szer az összes eddig feltalált szerek közül: Phthisis vagy sorvadás, meghűlések, idült köhögés, scrofulosis, annak minden alakja, rheuma, bőrbetegség, gyermekbetegség, Anaemia vérszegénység és általános gyönögeség eseteiben, kapható Balassa Kornél gyógyszertárában a Vöröskereszthez, Temesvár. Ara 2 korona.

FŐVÁROS.

— A statisztikai hivatalnokok fizetésemelése. A főváros statisztikai hivatalának tisztviselői memorandumot nyújtottak be a főváros tanácsához. Elpanaszolták, hogy tudományos képzettségük mellett is ugy rang, mint fizetés dolgában az utmesterekkel állnak egy vonalban. Helyzetük méltányos javítását kérték. A jogügyi bizottság Lung György tanácsos elnöklésével a kérelmek minden pontját elfogadta. A hivatal nevében Körössy József igazgató, aki a maga részére nem kért fizetésemelést, de hivatalnokai kérelmét támogatta, köszönetet mondott a bizottságnak.

— A főváros szőlőtelepei. A közlelmzési és közgazdasági ügyosztály ma jelentést nyújtott be a tanácshoz, melyben a főváros szőlőtelepeinek beszüntetését javasolja. Kivételt csak a X. kerületi szőlőteleppel tesz, mely a filloxera által elpusztított budai szőlők részére szőlőfajokat termel.

— Megvont segély. A közgyűlés törölte a nagypénteki ref. társaság segélyét, melyet az elzüllött gyermekek számára otthont fenntartó társaság részére évenként kiutalni szokott. A belügyminiszter Kásics Péter felebbezésére most kimondta, hogy az emberbaráti segélyek megszavazása a fővárosnak önkormányzati joga, s ezért a felebbezést figyelembe nem veheti.

Sári a nagy zsebben.

(Jelenet a villamosról.)

A Kossuth-utcai megállónál felszáll a villamosra egy elegáns fiatal mama a kicsi lányával, egy kék bundás eleven jószággal s a kövér dadával, aki olyan kövér, hogy egyszerűen mindjárt két helyre ül le egyszerre. Valahogy csak elhelyezkednek mégis, de a kis lány csupa mozgolódás; kitekintget az ablakon, visszafordul, igen unatkozik.

— Bocikám, mondja a mama, ülj szépen, mert az a bácsi megharagszik.

Az a bácsi szemközt ül s barátságosan mosolyog. A baba kinyújtja a nyelvét a bácsira s jelképesen felé rug. Aztán felkiált:

— Dada, add ide Sárít!

— Csendesesen, édesem, nem szabad kiabálni.

— De add ide Sárít! A muffomba akarom dugni Sárít.

Végre is Sári előrepül: a dada oda ad egy alaposan kijátszott viaszbábót a kicsinek. Ez kínai kegyetlenséggel igyekszik a kis muffba bedugni a bábót, de nem megy, csak feje tűnik el szegénynek a kegyetlen prémes Molochban. De így is jól van, a baba diadallal emeli a magasba és rázogatja.

— Sárinak sapkája van! Hü, de nagy sapkája van!

Hirtelen aztán mást gondol s oda fordul a mamához:

— Mama, mama, Sárít a zseembe dugom inkább!

— Jó, jó szívem, csak dugd.

A baba most már oldalt kezdí gyömszőlni Sárít nagy igyekezettel, de egyszerre rémesen kezd sívítani.

Egy kövér ur, aki a baba mellett ült s csendesesen szunyókált, ijedten felriad.

— Na, na, mégse járja!

— A Sári, jaj hol van Sári? Jaj, szegény elveszett!

Mindenki hajladozik le, keresik a bábót, nincs sehol. Végre a kövér ur tapogatózni kezd, hirtelen a bal zsebéhez kap s csodálkozva és haragosan ránt ki belőle egy összegyűrt valamicsodát, melyben a baba visítva ismeri fel Sárít.

— Itt van Sári, a zsebébe dugta Sárít, ellopta Sárít. Szegény kis Sári, ott voltál a csunya nagy zsebében.

A mama szégyenkezik, a dada ölbe kapja a bábát, mindenki mosolyog, hogy a baba nagy igyekezetében a szomszédja zsebébe gyömszőlte Sárít a saját kis zsebe helyett.

A nagyzebű ur nem ért egy kukkot sem a dologból, dühösen néz szét a mosolygó kocsiban s a legközelebbi megállónál dohogva leszáll. —gy.—

BUTOR

jobb és olcsóbb, mint bárhol ép úgy készpénzért, mint részletfizetésre,

kapható: **GONDA S.** butorraktárában

BUDAPEST,

csakis VII. kerület, István-tér 7. sz. n.

Képes butoralbum 50 fillérés postabélyeg beküldése mellett kapható. A ki ezen lapra hivatkozik, 5% árengedményben részesül.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Lotti ezredesei.** Ez a címe annak a színpadi egyvelegnek, melyet a «Magyar Színház» R. Stone kétfelvonásos bohózatoként tegnap este bemutatót a közönségnek. Lotti (Fedák S.) orfeum különlegesség, saját szavai szerint olyan sokoldalú hölgy, mint az oktagon. Egy piskótagyáros (Sziklai) s egy szabó (Boross) török utána magukat, nagyobb hatás kedvéért skót ezredesi ruhába is öltöznek, ám vitteül megugranak, mikor előkerül Lotti pénzes imádója, Ramana-jah indus herceg (Ráthonyi). Vezük még hozzájuk a két imádó féltékeny hi vestársát s meg van a zürzavar, a darab meséje. Ehhez kapunk betétként egy csomó zenét és táncot is, Vagyis a csigert felhígítják vízzel s egy kis pezsgőhabot csapnak hozzá. Különös mímás támad ebből, de nem kell nagyon komolyan venni, mert úgy látszik csak az a fontos, hogy Fedák megmutassa az ő orfeumi képességeit. Ez sikerült is neki, mert az ausztráliai énekes hölgy, a bohóc és Oly Jolly ismeretes mókáit különkülön eljátszotta, mint az erede-
tiek, de nem értjük, hogy az ő számára mért tündel-
ték meg a darabot olyan bőven éneketekkel? Flég
ha van nyolctéle tolett, libegő selyem felhő s látunk
káprázatos csipkeáriákat, mit akarunk még többet?
A primadonna ma viharos klakk mellett állta meg a
próbáját az orfeumi deszkáknak, de ahol játszanía
kellett volna az orfeumbőlgyet, ott cserben hagyta a
tudománya, aminthogy a lezleső orfeumcsillag se
tudná eljátszani Zazát. Nagyon muatságos figura
volt Boross, jó orfeumdirektor Szilágyi, sikerült a
Ráthonyi Otello-parodiája s. Helyenként van ne-
hány kacagtató jelenet ebben a darabban, de nagy
unalmasságok árán jutunk hozzájuk. A gyenge or-
ditás iszonyu viccekkel igyekszik unalmunkat boszu-
ságra fordítani. — Reméljük, a darab nemsokára
méltó helyére, a Tarka Színpad műsorába kerül.

* **Az Erzsébet szoborpályázat.** Ma volt az első nap, melyen a műcsarnokban az Erzsébet szobor-
bizottság elnöke, Rath Györgyhöz a pályázó művé-
szek benyújthatják az Erzsébet szoborminták alap-
rajztervezetét és a mértékekre vonatkozó adatokat.
Mint értesülünk, ma a hivatalos órák alatt egyetlen
pályázat sem érkezett be.

* **Művészet és jótékonyág.** A budapesti orvos-
szövetség érdekes terv megvalósításán dolgozik. Az
orvosok nyomorgó özvegyeinek helyzetén kíván se-
gíteni egy nagy művészeti kiállítással, amelyet 1902
szeptember havában a Műcsarnokban fog rendezni.
Most bejelentési íveket küld szét ország-szerte a bi-
zottság, amelyben érdekes műemlékek birtokosait
fölkéri, hogy a kiállításra a birtokukban levő műem-
lékeket, művészi becsü képeket, szobrokat engedjék
át. A kiállítás tárgyának sértelem visszaforgalmazta-
sát a bizottság biztosítja. Bejelentéseket 1902. márc.
20-ig a bizottság elnöke, id. Etscher Gyula dr.
egyetemi tanár (IV. Petőfi-tér 1. szám) fogad el. A
terv szép és emberbaráti. Megérdemel minden támo-
gatást.

* **A magyar színi kritika.** Vajjon van-e egyáltalán
színi kritika nálunk? Színházunk van elég, talán
több is, mint amennyire szükségünk volna, de meg-
bízható, komoly és lelkiismeretes színi kritikánk
aligha van. A közönség méltán felháborodik, ha egy
és ugyanarról a darabról egymással homlokegyenest
ellenkező ítéletet olvas két külön lapban. Beszámol-
nak fényes eredményről, s ugyanakkor rettentő bu-
kásról; viccelnek, szellemeskednek, csúfolódnak s ez az
egyéni ítékezés túl megy minden határon. Rákosi Jenő
ír egy tragédiát, hogy ez mit ér s minő hatással ad-
ták, reánk nézve ezuttal legyen mellékes dolog, de
az nem lehet mellékes, hogy a magyar színi kritika
előveszi a legdurvább dorongot és a kárörömmel
csaknem tobzódásáival csépelő Rákosi Jenőt. Egy
nagy tehetségű, nagy multu embernek a munkáját
így ítélni meg: nem tartozik az örvendetes jelensé-
gek közé. Az egyéniség túltengésének kóros állapota
ez a magyar irodalomban, mely méltán háborít tel
minden finomabb ízlésű embert. Az igazságot meg-
mondani: kötelesség, de az igazságot minden mel-
lékiz és tendencia nélkül mondani meg éppen ilyen
kötelesség. Tiszteljük az irodalom érdemes munká-
sait legalább félig olyan mértékben, mint aminő
mértékben — cimboránkat tudjuk magasztalni.

* **A dada.** Ma este lesz bemutatója Bródy Sándor
A dada című 3 felvonásos erkölcsrajznak. Hétfőn
részletesen számolunk a darabról.

* **Színházak műsora január 18-án: Operaház:**
A troubadour. (Kezdete 7 órákor.) — **Nemzeti
Színház:** A bor. (Kezdete fél 8 órákor.) — **Vár-
színház:** Fedora. (Kezdete 7 órákor.) — **Magyar
Színház:** Lotti ezredesei. (Kezdete fél 8 órákor.) —
Népszínház: Kurucurlang. (Kezdete 7 órákor.) —
Vígyszínház: A dada. (Kezdete fél 8 órákor.) —
Urania: A hadsereg. (Kezdete fél 8 órákor.)

Törvényszék.

§ **Ügyvédgyár.** Nikolics György volt zombori
rendőrkapitány az ügyvédi kamarának feljelentette
Kunitzer Károly dr. fővárosi ügyvédet, hogy ügyvéd-
jelöltek szigoriatra előkészítésével üzletszerűleg fog-
lalkozik. Beadványában, melyet különben a kamara
elutasított, azt írta, hogy Kunitzer az ügyvédjelölte-
ket »kiszaklizza.« E kifejezés miatt a büntető járás-
bíróóság 200 korona büntetésre ítélte Nikolicsot.
Felelbezés folytán ma foglalkozott ezzel az ügygyel
a büntető törvényszék s Polányi Géza védőbeszéde
után, meg erőteljes támadás volt Kunitzer ügyvéd-
gyáros ellen, Nikolics büntetését 100 koronára szál-
lította le.

§ **Wohlscheinék bűnpöre.** Tavaly ősszel özv.
Wohlschein Ignácné és leánya Wohlschein Julia
azzal a büntetett vádolva állottak a törvényszék
előtt, hogy Wohlschein Julia törvénytelen gyermekét
hatálra kinnözték, sanyargatják, ládában tartják. A
törvényszék **lhaqyas** büntetésben találta bűnösnek
őket s Wohlschein Ignácnét 8, leányát 6 havi börtö-
nre ítélte. A tábla ma tárgyalta az ügyet s mind a
kettőt fölmentette a vád alól.

NYILTTER. *)

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új, eredeti gyógmód rendkívüli sikerrel tesz
alkalmazva **köszvény, asthma, szív, vese-,
gyomor-, bét és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér-
és borbajoknál. Biztos védelem szélhűdés és elmezavar
ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg
száz teljes gyógyulással számol be.**

A gyógmód megajánlójának és egyedüli képviselőjének
Dr. KOVÁCS J. egyet. orvosának (Hemopatia) rendelő
intézk. van

Budapest, V., Váci-körút 13. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12 és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol.

Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek
legbiztosabb gyógymódja.

*) E rovat alatt közölttekér sem vállal felelősséget
a Szerk.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Készáru-üzlet.

Változatlan maradt ma a piac irányzata. A hozat-
alok normális arányokat öltenek, ami a malmokra
megnyugtatólag hat és a kereslet sürgető volt át mér-
sékli. Ezen körülmény esetleg némi visszacsúszást is
idézhethet elő a legközelebbi napokban, de tekintve azt,
hogy az országban általában nincsen elegendő a kenyér-
magvakban, az árbányatás csak átmeneti jellegű
lehet.

A rozs iránti érdeklődés folyton fokozódik, mert
belátják, hogy ezen árunemben tényleg hiány áll be.
A termés gyenge volt, ellenben lényeges mennyiséget
vittek ebből külföldre, mignem a kínálat majdnem
teljesen megcsappant.

A készáru-piacon ma 14.000 mm. kelt el változat-
lan áron.

Folyó hó 16-án este 6 órától folyó hó 17-én este
6 óráig

	érkezett	elment
buza	95370 mm.	300 mm.
rozs	4261 »	102 »
árpa	10528 »	902 »
zab	3999 »	50 »
tengeri	7545 »	258 »
repce	26 »	»
liszt	1987 »	74452 »
korpa	— »	14302 »

Tiszavíz: 500 mm. 79 k. 9.65 korona, 300
mm. 79 k. 9.60 korona, 100 mm. 78.5 k. 9.30
korona, 100 mm. 78.4 k. 9.40 korona, 100 mm.
78 k. 9.40 korona, 100 mm. 78.5 k. 9.40 ko-
rona, 100 mm. 78 k. 9.40 korona, 100 mm. 77.5
k. 9.35 korona, 200 mm. 77.5 k. 9.30 korona,
120 mm. 77.5 k. 9.30 korona, 200 mm. 77.3 k.
9.35 korona, 100 mm. 77.3 k. 9.35 korona, 100 mm. 77
k. 9.45 korona, 100 mm. 76.5 k. 8.75 korona.

Fejermegyei: 500 mm. 79 k. 9.55 korona, 200
mm. 77.5 k. 9.50 korona, 300 mm. 77.5 k. 9.40
korona, 400 mm. 77.5 k. 9.25 korona.

Pestmegyei: 100 mm. 77 k. 9.45 korona,
200 mm. 75 k. 9.07.5 korona,

Raktáru: 3000 mm. 78.5 k. 9.57.5 korona,
1640 mm. 78.3 k. 9.60 korona, 2000 mm. 78 k. 9.45
korona.

Szerbiai: 2300 mm. 74.5 k. 8.75 korona.

Rozs: 200 mm. 7.50 korona, 200 mm. 7.50 ko-
rona, 100 mm. 7.42 korona, 200 mm. 7.30 korona.

Arpa: 100 mm. 6.20 korona, 800 mm. 6.15 ko-
rona, 100 mm. 6.12.5 korona, 45 mm. 5.77.5 ko-
rona.

Zab: 100 mm. 7.60 korona, 400 mm. 7.42.5 ko-
rona, 100 métermázsa 7.40 korona, 100 métermázsa
7.20korona.

Tengeri: 400 mm. 4.89 korona.

Tegnap délután eladott:

Román: 3700 mm. 75.8 k. 9.05 korona.

Rozs: 400 mm. 7.60 korona, 300 mm. 7.60 ko-
rona, 600 mm. 7.40 korona.

Határ-dőzlet.

Eleinte szilárd volt a hangulat, később azonban
gyengültek az ár olyamok. Egyedül rozs tartotta meg
szilárd jellegét és árfolyama emelkedő irányban
maradt.

Delben jegyez:

áprilisi buza	9.25—26
októberi buza	8.40—41
áprilisi rozs	7.78—79
áprilisi zab	7.50—51
májusi tengeri	5.40—41

Előzőzsde:

Oszták hitelrészvény	—	649.25	—
Magyar hitelrészvény	—	666.25	—
Korona járadék	—	95.60	—
Leszámtoló	—	422.0	—
Jelzálog	—	446.25	—
Rimamurányi	—	488.50	—
Allamvasut	—	658.25	—
Déli vasut	—	—	—
Alpesek	—	—	—
Városi villamos	—	—	—
Közuti villamos	—	—	—
4 száz fővárosi kölcson	—	—	—
Magyar jég- és viszontb.	—	226.	—

Zárlat:

Oszták hitel	—	650.55	—
Magyar hitel	—	667.	—
4% arany	—	—	—
Korona járadék	—	95.60	—
Leszámtoló bank	—	423.	—
Jelzálog	—	446.50	—
Rimamurányi	—	489.	—
Allamvasutak	—	658.60	—
Déli vasut	—	—	—
Alpesek	—	—	—
Keresk. bank	—	45.	—
Salgótarj.	—	—	—
4 száz fővárosi kölcson	—	92.10	—
Közuti villamos	—	595.50	—
Magyar jég- és viszontb.	—	226.	—
Bazília	—	19.70	—

A szerkesztő postája.

(Kéziratokat nem adunk vissza.)

«Sárospataki Lapok.» Most került kezünkbe az 1901.
december 3-iki szám, melyben azt írják Benedek Elek-
ről, hogy «míg a három protestáns papnál megrózza az
újság-vigéckedést, addig ugyanez a Benedek Elek az ul-
tramontan plebánus, anát, kanonok s püspök urakat jo-
gosultaknak hirdeti **lapvezetésre** s poltízálásra is.» Igen,
ezt nyomtatták le önök. És most illő tisztelettel s le ki-
áztatossággal azt kérdezzük: nem lennének-e oly ke-
gyesek megmondani, hogy **hol és mikor** hirdette
Benedek Elek nyen öölítései? Talán abban a vezércik-
ken, melyben a Hock János róm. kath. plebánus képvé-
lőválasztásának botrányai alkalmából azt írta: «a pap
legyen pap!?» illik-e a kálmista egyenességhez ilyen
légből kapott vádakkal támadni Benedek Elestre, ki van
olyan igaz kálmista, mint Sárospatak összes kálmis-
tásáé? Hát azt nem magyaráznák-e meg, miért kereste
Benedek Elek Bartók Lajosban az okát annak, hogy a
kálmisták nem lelkesülnek a **Magyarságért**? Hogy ke-
rül ide Bartók Lajos neve? Azért, mert két év előtt a
szerkesztője volt e lapnak? Olvasták-e önök azt a pro-
grammot, melyet a **Magyarság** új szerkesztői 1901. szept-
ember 15-én kiadtak? Olvasták-e, hogy többek közt
zászlónkra tűztük a **felekezetiesség** ellen való harcot?
Hogy sem katolikus, sem protestáns politikát nem
üzünk, hanem üzünk magyar faji politikát? Ha ezt ol-
vasták, miért emlegetik Bartók Lajost, ki e lapnak sem
szerkesztője, sem munkatársa? S ha nem olvasták
programmunkat és lapunkat s talán csak hírből ismer-
rik: minő jogon mernek így beszélni? Még egyszer kér-
dezzük, kérdezi egy kálmista ember: illő-e az a kál-
mista egyenességhez?

T. A. Vargyas. Fesleges kiadás volna. Majd vala-
hogy meglesz anélkül is.

F. D. Hétfőn jön. E számból kiszorult.

M. I. A. A. Izkálnok. Fellobbezzék meg a pénzügyigaz-
gatósághoz, mert a bélyegtörvény szerint a panasz tel-
jesen bélyegmentes.

(K...j.) Közöjük. A dezentor — hosszú, azért késik.
S—a. A felelős szerkesztő a jövő néten a Székely
földön lesz.

Laptulajdonos a «Magyarság» kiadóvállalata.

A téli idény beáltával el ne mulassza senki saját érdekében áruházunkat fölkeresni.

1 remek ruhára való szövet dupla-
széles --- --- --- --- --- 1.80	Legjobb minőségű flanel egész ruhára ... 1.68	1 atlasz cloth paplan minden színben ... 3.80
Gyönyörű mosóruhára való kelme ... 1.40	1 gyönyörű blouzra való selyem ... 2.45	1 remek blouzra való bársony ... 1.80
Remek flanel ruhára vagy pongyolára 1.12	1 készlet ágy- és asztalterítő 3 drb ... 4.50	1 kész selyembrocat felsőszoknya ... 7.—
	2 ablakra való függöny remek színnel ... 2.50	1 serpentin szoknya fin. szövetből ... 3.50

és még száz meg száz itt fel nem sorolt cikk leszállított árak mellett kapható.

Női gyászruhák 4 óra alatt 10 frttól kezdve készítettnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

HERCZEG és HORVÁT

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. szám alatt. Adria-szállóval szemben.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1902 január 19-én.

M. R. OPERA

Délután:
Zárva.
Este:
A navarrai leány.
Kezdeté 7 órakor.

VIG SZINHAZ

Délután:
Rontó Pál.
Este:
A dada.
Kezdeté fél 8 órakor.

Nemzeti színház.

Délután:
Agglegények.
Este:
Tárgya királyné.
Kezdeté fél 8 órakor.

Magyar színház.

Délután:
New-York szépe.
Este:
Lotty ezredesei.
Kezdeté fél 8 órakor.

NEPSZINHAZ.

Délután:
Gyimesi vadvirág.
Este:
Ádám és Éva.
Kezdeté fél 8 órakor.

URANIA.

Délután:
A tánc.
Este:
A hadsereg.
Kezdeté fél 8 órakor.

HATSCHEK MIKSA

Optikus (azelőtt Váci-utca) most:
IV., Eskü-ut 5. (Klotild-palota.)
A „Belvárosi Kávéház” mellett. Budapest

Színházi látások 4 frttól feljebb. Vadász- és verseny-távcsók 8 frttól feljebb. Szemüvegek, orrszűrők és lorgnéták 1 forinttól feljebb. Legsúlyosok 4 frttól felj. Hőmérők 40 krtól felj. Műszerek dús választékban, (nálam minden fájdalom nélkül be is tételnek.) Fénykepező-gépek 75 krtól illetőleg 3 forinttól (nagyobb 6 forinttól) feljebb. Szerek napi árért. Kirchner-féle citra-gítár és hegedű-húrok.

BUTOR

készpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban
FUCHS BODOG-nál kapható
Budapest, József-körút 26. szám.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

tartós vászonzacskóban

4 1/2 kiló Cuba kávé frt 7.30
4 1/2 « Gyöngy kávé » 7.00

Belák István

BUDAPEST,

VII., Rottenbiller-utca 4. sz. alatt.

Akar jól mulatni?

Vásároljon nálam elegáns kivi feltű olcsó bál cipőket. Elegáns cipő csinál szép lábat. Mertéknék elegendő a lábunk papírra való körülrajzolása. Több száz divatos ábrával ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve.

Férfi szalonlakk, cizos, keztüdbőr szar	4.—
Szalonlakk, borssteiger, gavalér forma	4.50
Tiszti szalonlakk cipő, egy sarokból	4.50
Egyszer szalonlakkból, elegáns szabás	3.50
Szalonlakk telecipő	4.—
Férfi boxcipő, borssteiger, horiubőr	3.20
Borsubőr, borssteiger, gavalér	3.50
Női szalonlakk, cizos, fűzős vagy gombos	2.—
Elegáns, kiváztott lakkcipő, bő sarok	2.—
Fehér glaccbőr, kivágtott	1.00

Agulár Ede

Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 32. sz.
Az Uránia-színházzal szemben.

Olcsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtós, fényezett	30 frt	1 ebédlőszék, ó-német stíl	3.50 frt
2 ágy, fényezett	22 frt	1 íróasztal, 3 fiókos	16 frt
1 éjjeli szekrény, fényezett	8 frt	1 hálószoba, matt, diófa	100 frt
1 mosdó, 2 ajtós, fényezett	14 frt	1 hálószoba, faragott	130 frt
2 szekrény, 2 ajtós, diófa, matt	30 frt	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat	55 frt
2 ágy, magas, diófa, matt	26 frt	1 garnitúra selyem-behuzat	80 frt
1 éjjeli szekrény, diófa, márvánnyal	8 frt	1 garnitúra plüss-behuzat	80 frt
1 kredenz, 4 ajtós, fülkés, taragott, márv.	46 frt	1 szalon-asztal	10 frt
1 diván, magas támaszöngyvel	40 frt	1 konzol márvánnyal és tükör	26 frt
1 ebédlő-asztal, diófa, matt	12 frt		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelű butorokban. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

DÓSA KÁLMÁN

fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe Budapest, Erzsébet-tér 18. szám, Sas-utca sarok, I. emelet

Sanid labdacso

befecskendezés nélkül!
A legmakacsabb heveny és idült folyásoknál legbiztosabb gyógyszer
férfiaknál és nőknél
egyaránt biztos szer. — Egy üveg 100 labdac tartalommal és használati utasítással 6 korona. — Vidékre 6 kor. beküldés mellett bérmentve vagy utánvétellel kapható a

„Magyar király” gyógyszertárban
Budapesten, Marokkói-u. 2.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

20931 /901. sz.

Hirdetmény.

A kedvezményes áru bérletjegyek és az évi szabadjegyek érvényének kiterjesztése.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy az 1901-ik évre kiállított kedvezményes áru bérletjegyek és a szolgálati évi szabadjegyek érvénye 1902. évi január hó 15-éig kiterjesztetik.

Az 1902. évre kiadott
1000 korona áru I.
700 „ „ II.
400 „ „ III. osztályu rendes évi bérletjegyek érvénye azonban folyó évi dec. hó 31-ével megszűnik.
Budapest, 1901. december 28-án.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Íróasztalok, Könyvszekrények

mindenféle kivitelben és formában
legolcsóbb áron kaphatók

Dudik Jánosnál

BUDAPEST,

VII. kerület, Rózsa-utca 34. sz. alatt.

Árjegyzékek 60 fillér beküldése ellenében küldetnek.

Első hazai zongoragyár!

HEVESI BALÁZS UTODA HARKAI M.

zongoragyáros, állami iskolák szállítója

ajánlja saját készítményű zongoráit, mely versenyez bármely külföldi zongorákkal.

Budapest, Deák-tér 6. szám.

(Anker-udvar.)

Alapított 1800-ban.

Milleniumi nagy érmmel, kitűnő jó és szép munkahaladás, jó ízlés, versenyképességért: 1893. évi ipar, egyesületi ezüst-éremmel kitüntetve.

Elvállalok minden e szakmába vágó javítást, hangolást és levágást.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések árát előre kell fizetni. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 fillérbe, vastagabb betűből 4 fillérbe kerül. Fővilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a hirdetés alatt álló kis számot közlik vele. Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyegyet bekezdjük. Vidékről igen kedvezményesen beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eltérés igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja az apró hirdetés árát. Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, Szentkirályi-u. 28. sz.

Tojás, szárnyas és vaj.

téa és főzött vajat, disznóhúst, szalonnát, zsírt, füstölt húst és kalbászt, ugyancsak sárga és kifli burgonyát vásárol a Mezőgazd. Terménykereskedés minden mennyiségben készpénzért. Mathäus Kirner, Wien, XVI. Enekelstrasse 28.

Eladó kisbirtok.

Pestmegyében a zimonyi vasútvonal mentén, vasútállomástól 10 percrenyire és a fővárostól egy órányira fekvő, nyaralásra is különösen alkalmas 17 1/2 holdas teljesen körülkerített gyönyörű kis birtok, mely áll: 8 1/2 hold park, gyümölcsös, kaszáló, 2 hold fajszió, 2 hold erdő és 5 hold lucernásból; van rajta egy modern berendezésű 15 szobás kastély, ispanlak, kocsiszlak, cselédlak, istálló (5 ló és 8 tehénnek), kocsiszin, raktár, kirakolt sertés-istálló, üvegház tele növényekkel, mely épületek szilárd anyagból, zsindeletet, villámhárítóval építve, külföldre való elköltözés miatt eladó. Cím: VII., Kertész-utca 4. sz. II. em. 6-ik ajtó 1 sz. Ügynök nem díjaztatik. 2029

BUTOROK

uj, valamint csak kevésbé használtak, képek, varrógépek, perzsaszőnyegek, 1 fehér gyermek pólyaszekrény, órák, lámpák stb. stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapesten, VI., Gyár-utca 2., a Vakok intézetével szemben.

Szabás,

varrás és mintarajzolásban alapos oktatást nyernek intelligens hölgyek egy hónap alatt. Tandíj 10 forint. Minden hölgy varrhat magának. Francia minta 50 kr. Tankönyv magántanulásra kapható. Elegáns ruhák jutányosan elkészítettek. Cím a kiadóban. 3033

Egy 3 éves
leányt uri házba örökre adok. Orey-ut 24. I. em. 33.

Cséplő-gépek.

8 HP Robey-locomobil 48" vasrámás cséplővel, jó karban, 500 forint; 6 HP magy. gazd. locomobil 7 léggörre, hozzávaló vasrámás cséplővel, teljes felszereléssel, 3 éves, 2400 forint; 4 HP 2 garnitúra, teljes felszereléssel. Garett és Marschall, 7 éves, 2000 forint; továbbá 5 garnitúra, 6 HP, 1 garnitúra 8 HP, teljesen jó, munkaképes karban, felszereléssel, halál eset miatt eladó. Jó helyre részletfizetésre is. Takács Imre, Nógrád-Csécsé. 2034

Telek az alsó-rákosi

réteken, szemközt a «Sárga csikóval», 400 négyszögöl kiterjedésben, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Cím a kiadóban. 2035

Románia
piacán teljes ismeretséggel bíró fiatal ember utazónak ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2031

Alkalmi

ajándéknak villany- és légszecsillár vagy villanyos figura, olcsón kaphatók

FARAGÓ FERENC

VI., Andrásy-ut 46., sz. Gyár-u. sarok.

Vegyszerek, gyógyárak, kötszerek, pipere- és illatszerek, ajánlható legjobb bevásárlási forrás

KARTSCHMAROFF A.

szerecsen drogeria BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 39. szám.

Intelligens

házaspár, gyermektelen, férfi alkalmazásban, lakás, 10 forint fizetést kap, szolgálat takerítés, mosásért. Jelentkezhetni délután 5 órakor. Cím a kiadóhivatalban. 2032

Kárpitos

munkát olcsón készítik háznál is, felszólításra hához jönnek. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

28 éves

román és magyarul beszélő fiatal ember raktárnoki, szállítmány-expedítori, mérlegmesteri vagy felügyelői állást keres. Különösen a kőszén- és petroliumkereskedésben nagy jártassággal bír jó bizonyítványokkal és 10 évi gyakorlattal. Cím a kiadóhivatalban. 2027

Kávé

4 és fél kiló vételnél, mely több fajta is lehet, elvámolva és bérmentve utánvétellel küld

1 kiló háztartási kávé	frt	1:15	1:20	1:30
1 kiló Cuba kiv. finom kávé	«	1:40	1:60	2:—
1 kiló Mocca-kávé	«	1:40	1:60	2:—
1 kiló Arany Jáva	«	1:40	1:60	2:—
1 kiló igen finom pörkölt kávé	«	1:30	1:60	2:—

Eisele-kávéraktár BUDAPEST,

Nefelejts-utca 3-ik szám alatt.

Asztalos és kárpitos

BUTOROK

egyes darabok vagy egész berendezések kizárólag saját szolid gyártmányok.

készpénz és részletfizetésre Glück József cégnél

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 32. szám.

Karácsonyi és újévi ajándék!

EOS műintézet

BUDAPEST

Teréz-körut 54. szám.

— Elvállal —

Bármely fénykép után: olajfestmények, platinobromid-képek. Photoemille ékszer, mint férfi vagy női melltűk, kézelőgombok, szent- és tájképek. stb. Jutányos árak.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom főműveit

Magyar Remekírók FRANKLIN Társulat kiadása

cím alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, diszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

Tartalomza:

- * Arany János Kisfaludy Károly
- * Arany László Kisfaludy Sándor
- Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
- * Bajza József Kossuth Lajos
- Berzsenyi Dániel Madách Imre
- Csikó Gergely Mikes Kelemen
- Csokonay V. M. Pázmán Péter
- * Czuczor Gerg. Petőfi Sándor
- Deák Ferencz Berzeviczy Gyula
- Eötvös József Széchenyi István
- Fazekas Mihály *Szigligeti Ede
- * Garay János Teleki László gr
- Gyöngyössy I. *Tompa Mihály
- Gvadányi József *Vajda János
- Kármán József *Vörösmarty M.
- Katona József Zrínyi Miklós
- Kazinczy Fer. műveit.
- * Kemény Zsigm. Népies líra Nephalladák
- Kurucz-költészet
- * A csillaggal jelzett remekírók kiadási jogát a Franklin-Társulat magának szerződésileg biztosította, úgy hogy azt más kiadó ki nem adhatja, ezen írók művei más versenytulajdonosokhoz nem jelenhetnek.
- A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetes felelősi a legbecsesebbet, mit a magyar szellem teremtett és hivatva van arra, hogy minden család könyvtárgerincze legyen.
- A Franklin-féle Magyar Remekírók kiadása méltó a nemzeti mű jelentőségéhez. Kötése pály-

nyertes, művészi, erős angol vászonkötés, a papírja famentes, soha meg nem sárgul; betűi külön e célra készülnek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azonnal minden félévben egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőinek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspeare-kiadást, 6 vaskos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételesen árban szállítjuk, holott a kiadás bolti ára 30 korona lesz, és az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronába került. — Legkiválóbb költőink remek fordításában közli Shakspeare remekit a kiadás, névszerint Arany János, Petőfi, Vörösmarty, Szász Károly, Léva József, Arany László, Rákosi Jenő, Györy Vilmos átültetésében. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg 3 koronás havi részletben törleszhető; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményára 20 kor. a Remekírók előfizetőinek, és a két mű együttesen rendelhető meg összesen 4 kor. havi részletfizetés mellett.

Saját alá rendezik és az illető író életét és munkásságát jellemző feltehető bevezetővel ellátják:

Alexander Bernát
Angyal Dávid
Badies Ferencz
Bánóczy József
Beöthy Zsolt
Berzeviczy Albert
Bayer József
Eendrődy Sándor
Erdődi Béla
Erdélyi Pál
Ferenczy Zoltán
Fraknói Vilmos
Gyulai Pál
Heinrich Gusztáv
Koroda Pál
Kossuth Ferencz
Kozma Andor
Léva József
Négyessy László
Rákosi Jenő
Riedl Frigyes
Széchy Károly
Széll Kálmán
Váczki János
Vadnai Károly
Voinovich Géza
Zoltvány Irén

E fényes névsor biztosított nyilat arra nézve, hogy Magyar Remekírók megbízható szöveget adja a feltehető munkásságuk s hogy minden életre szóló bevezetővel megalapozott munka lesz.

Shakspeare összes színművei

mint a «Magyar Remekírók» kiegészítő része 6 kötet bolti ára 30 korona, díszkötésben csak 20 korona kedvezményes áron szállítatik a «Magyar Remekírók» előfizetőinek.

RÉVAI TESTVÉREK Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 18., előfizetési felhívást bocsát ki a

MAGYAR REMEKÍRÓK

a magyar irodalom főbb művei — című gyűjteményre, mely 55 kötetben, kötetenként 20 ívvel, pályanyertes vászon-díszkötésben jelenik meg. A gyűjtemény felelőnkénti 5 kötetes sorozatokban jelenik meg az 1902. év elejétől fogva.

A gyűjtemény megrendelői Shakspeare összes színműveinek 1902 márciusában megjelenő 6 kötetes kiadását, melynek rendes bolti ára 30 korona lesz, 20 koronás kedvezményes áron kapják díszkötésben.

Előfizetési feltételek: A Magyar Remekírók című 55 kötetes gyűjtemény ára 220 kor. illetve Shakspearel együtt 240 kor. és megrendelhető: a) utánvétellel olyképen, hogy az egyes sorozatok megjelenéskor 20 kor. utánvétellel szállíthatnak bérmentve; b) 3 koronás havi részletfizetés mellett, Shakspeare művei nélkül; c) 4 koronás havi részletfizetés mellett Shakspeare műveivel, melyek a megjelenéskor megküldetnek.

A részletek az első szállítástól kezdődően minden hó 1-én Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztáránál Budapesten fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítetté nem válik. A részletek be nem tartása esetén a folytatásos kötetek a részletek pótlásáig visszatartandók; a lejárt s le nem fizetett részleteket a Társaságnak jogában áll a portoköltség hozzászámítása mellett, postai megbízással beszedni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű vételára esedékessé válik. A vételár első részlete az első szállításkor utánvéttel.

A fenti előfizetési feltételeket elfogadom, s ezek alapján megrendelem:

a) A «Magyar Remekírók» 55 kötetben 220 koronáért fizetendő sorozatonként 20 kor. utánvétellel.

b) A «Magyar Remekírók» és Shakspeare műveit 240 koronáért fizetendő sorozatonként 20 kor. utánvétellel.

c) A «Magyar Remekírók» és Shakspeare műveit 240 koronáért fizetendő 4 koronás havi részletben.

d) A «Magyar Remekírók» Shakspeare nélkül 220 koronáért fizetendő 3 koronás havi részletben. (A nem kívánt módzat törölendő).

Lakhely és kelet: _____

Név és állás: _____

M-g.

A megrendelésnek most van legalkalmasabb ideje, mert később, a mikor több sorozat lesz meg a műből, a havi részlet megfizetés emelkedik.

Mentő munka.*

I. A székely kigazda.

Naponta annyi sok szép eszmét termel a sajtó a székelység ügyében, hogy az olvasó maga is kedvet kap a maga újabb és újabb eszméinek felvetéséhez. A «Magyarság»-nak sokszoros hála-ral lesz adós a székelység, hogy ügyét állandóan ébrentartja s bajai iránt a nagy közvélemény figyelmét részvételre hangolja. Mert manapság a székelység ügyében elért összes eredmény nem igen mondható többnek, mint szomorú részvét-nek. E legolcsóbb vigasztalással, a szomorú rész-véttel, adózik az egész magyar közvélemény a székelység sorsának. Ez is valami. Legalább remény arra, hogyha elpusztul ez a sokat dicsért fajta az ősi magyarságnak, majd halála után azon szokásos refrénnel fogja magát vigasztalni a résztvevő magyar közvélemény, hogy «az idő enyhet nyújt».

Egy dolgon azonban mégis tudok csodálkozni s ez az, hogy az a nyomoru muszkafaj, melyet újabb időben ruthénnak kereszteltek el, sokkal közelebb került a magyar intéző férfiak szívéhez és jóindulatához, mint a székely. S míg annak lábraállítására évenként százezreket költenek el — szerintem teljesen eredmény nélkül — addig a székelység ügye csak a közszájalom olcsó kenyé-
rét eszi. Az előbbit nem irigylem, de az utóbbit mégis csak sajnálom. A ruthénnak segítésére tett kísérletet kötelességnek tartom, bár a segítés módjára nézve a magam rövid esze szerint azt tartom, hogy az nem ér egy fakóvát, de emellett a székelység ügyének teljes számba nem vételét, szeliden szólva, legalább is különös-
nek találom. Egy nagy mentésért tudok magam-
nak kinagyarázni s ha ez talán alapos, akkor hajlandó vagyok benne készséggel megnyugodni. Ez a mentés csak az lehet, ha alaposabban tanulmányozzák a mentés eszközeit s nem akar-
nak csak úgy hirtelen nekimenni, mint a ruthén-
kérdésnek. Mert hogy abba csak úgy «belemen-
tek», az előttem egy percig sem kétséges. S hogy abból hogyan és mikor tudnak «kimenni», azt én nem is képzelem. De ez nem a mi dolgunk.

A székely-kérdés jelenlegi telfogásában egy

* A mai naptól kezdve e cím alatt közöljük a szé-
kely kérdést tárgyaló oly cikkeket, melyet a székely nép
mentésére irányuló eszméket tartalmaznak. E cik-
keinkre különösen felhívjuk minden hazafinak figyelmét,
kik a székely-kérdés nagy nemzeti fontosságát elismerik
s e kérdés megoldásán közremunkálni kívánnak.

A szerkesztő.

nagyon is megnyugtató jelenséget látok. Azt, hogy a kérdés tárgyalói majdnem egyhangulag a székely kisbirtokos elcsézésében és végtönkre-
menésében látják a veszedelmet és ez osztály bajainak enyhítésére irányul a legfőbb törekvés. És ez az igaz. Ez a való. Mondanom sem kell, hogy miért. Elég rámutatnom a statisztikára, vagy a népszámlálás eredményére, mely azt bizonyítja, hogy majdnem minden székely ember kisbirtokos, földművelő. Évtizedekig kellett néhá-
nyunknak küzdeni a felfogás megerősítése mel-
lett azokkal szemben, kik a székelyt a háziipar-
ban való ügyessége és okos találmányosága okán az iparos pályára predesztinálták s mindig csak azon oldalon kínálták neki a segítséget. Nehogy valaki itt nyomban félreértse, rögtön kijelentem, hogy én nagyon is szeretem a székelyt az iparos és kereskedő pályán s óhajtom, hogy minél több székely azon a téren boldoguljon, de öröktől való meggyőződés az, hogy a székelységben a segítségre és megmentésre egyedül és kizárólag csak a kigazdák, a földművelők vannak rászor-
ulva, míg pedig teljesen a maguk hibáján kívül, a közviszonyok és közállapotoknak rájuk nézve elviselhetetlen megváltozása és nehezülése miatt.

A művelődés haladása s ezzel a társadalmi igényeknek rettentő módon való felfokozódása, a közterheknek rémitő szaporodása tették tönkre a székely népet. Mert azt tudni kell, hogy ez a nép a mily fogékony az uri hajlandóságban s a műveltséget fitogtató külsőségek utánzásában, ép oly rettenetesen konzervatív a megélhetési mód-
ok keresésében. A megélhetési módok gyarapi-
tását oly apróságos és furfangos észszel kifun-
dált fogásokban keresi, amelyek siker esetén sem pótolhatják a fokozott igényeket. Szóval, a székelység halad a luksuszban, de rettenetesen marad az anyagi hasznot hajtó közgazdasági források felkeresésében. Kapkod fűböz-fához, dolgozik, vállalkozik, fuvaroz, munkára jár, ha kell idegenbe is, de az így nagy verítékkel innen-
onnan összeszerzett néhány fillér csak pillanat-
nyi szükségét fedezi s mindegyre ott áll, hogy nincs betevő falatja. Olyan az élete, mint egy szédelő bankáré, kinek minden percen feje felett lebeg a csőd. Röviden azt mondhatjuk, hogy a Székelyföldön elfogytak a jövedelmi for-
rások s ezzel szemben rémitő módon megszaporo-
dtak a kiadások, vagy még helyesebben: a jövedelmi források most is ugyanazok, mint ezeltől évtizedekkel, de a kiadások megtízszere-
ződtek. Hogy lehessen így az egyensúlyt helyre-
állítani? Csak úgy, ha újabb jövedelmi források-
ról gondoskodunk s azok mellett a közkiadások

és terhek apasztásának nehéz problémáját az állam megoldja, a társadalmi élet pedig a z élet-
módban, ruházkozásban, korhelykedő szó-
rakozásokban már túlfeszített igényeket mérsékl, az egyház pedig a közérkölcök reperálásában na-
gyobb tevékenységet és buzgóságot fejt ki.

Az államnak súlyos felelőssége és elod-
zhatlan kötelezettségei vannak a székelységgel szemben. Csak egy dologra mutatok rá. Mikor a regálét megváltotta potom pénzen, már akkor tudhatta, hogy abból a nagy közre mily rémitő hátrány következik. Ha ezt tudta — mert tudnia kellett — akkor öntudatosan cselekedett s ebből önként következik, hogy az abból származó felelősség-
gel is számot kellett vesse jó eleve. A regálé-
megváltás előtt nem volt pótladó a köziségekben, most a legkevesebb pótladó 50%. Ki fizeti azt évenként és nemzedékről-nemzedékre, ha nem a falusi nép? Ezzel szemben minő jövedelmi for-
rásokat nyújtott az állam a megadó ztatott nép-
nek? Semmit. Ezt az évi állandó terhet kötele-
sége valamelyes módon megtéríteni. Ez szemé-
lyes és becsületbeli kötelessége s azután követ-
kezik az államnak, mint köznek a kötelessége. Az előbbit követelheti a székelység, az utóbbit pedig az államnak meg kell tennie állam-
érdekből.

A székely-kérdés — szerintem — már túl van azon a stádiumon, hogy azt «Székely társaságok-
kal», hírlapi cikkekkel, hazafias dikiókkal orvo-
solni lehessen. Ezek mind jók a nézetek tisztá-
zására, az elvek kiforrasztására és a közhangulat ébrentartására, de a helyzet megváltoztatását még csak egy árva sóhajtasnyira sem képesek előbbre vinni. A székely társadalom pedig, a maga emberiségéből, alig tudna egy sánta bárányt előteremteni. A székely bajok orvoslása állami feladat. Valameddig minisztereink és államfér-
fiaink csak az ígéretések szokásos frázisaival békitgetnek, addig mi csak üres szalmát csé-
pelünk.

Említettem, hogy a székelység baját a köz-
viszonyok változása, a székelység hibáján kívül, idézte elő.

Beszéljünk e dologról közvetlenebb források alapján. Beszéljünk a mindennapi életből. Sokan lesznek a székely ügyek iránt érdeklődő és azok iránt részvételt viseltető olvasók közt, kik a szé-
kely embert távolról ismerik, de nem ismerősek az ő életviszonyaival. Azok számára összeállítottam egy jegyzéket egy székely kigazda házi kiadásairól ezeltől negyven évvel e ugyanannak házi kiadásairól a mai időben. Az adatokat egy most is jó módban élő kigazda leveles ládájából

Végítélet.

A dal
A világon, ha majd kihál,
Ha sirba hull sok emberöltő;
Ha meghal az utolsó költő —
Ha már
Nincs többé énekes madár,
A gyárak füstje
Messzi üzte
A dalnak ambra-illatát
És nem sir a világon át,
Amely már pusztá ravatal,
A dal!
Ha kihül lassan itt a föld,
Ha már az eszme romba dőlt
S a végtelen nagy alkotás,
Mely oly csodás,
A lélek szárnya megszegett —
Es ég alatt és föld felett
Már nem szó álmat senkisé
S a szív pihen...
Ha nem morajlik már az erdő
S a fákról faradtan lepergő
Lombok hullása hangtalan —
A forrás néma és a szellő
Virágkelyhekből fölszökellő
Illatot nem kerget tovább;
Nem zümmög halk melódiát
A lég, mely lágyan szerte foly —
A létnek hangja nincs schol!
A nagy világon néma csend ül,
A föld az ürben meg se lendül
S a mindenségben rá beáll
A nagy halál!

Ha majd az egyetem felett
Kimondva már a hirdetett,

A rémes szörnyű végítélet...
Ha már azontul nem jó semmi,
Az eszme sirba tér pihenni
S felhők honában fent az Ur
Csapásra tartja már kezét...
Ah, ekkor multhatatlanul,
Mielőtt büszke alkotásán
Önnönkezevel ütne szét
Megáll az Ur egy percre még!
«Mi ez? Művemben nincs tökély!»
Nem lehet ily sivár a vég —
Képemnek kopijája hü,
De nem mulhat el így a mű;
A csodás világrendszerek
Nem hullhatnak a semmiségbe
És nem pusztulhat el a föld,
Amit a lelkem még betölt —
Nem dőlhet össze a világ,
Amely az égi körbe vág,
Ily dísztelen!

Oh, nem lehet
Ily hangtalan a nagy halál,
Ha célját a lét már betöltve
Alkotójához vissza száll!

Elő tehát! Énekre fel
Te, égi kürtös, Gábrriel!
A dal sirassa szertesztét,
Hogy semmiségbe hull a lét...
A dal, mely annyi emberöltőn
Önnön világom lelke volt!
Énekre fel! Utolsó költőm
Te léz, te büszke Gábrriel!
Az Ur most benned hinti el
A tiszta, isteni sugárt...

S ki lent a földön dallva járt,
A költő mind tebenned él —
Belédöntöm mindannyi lelkét,
Zendüljön a világon át
Végítéleti harsonád
S a dal hangja mig szerte száll,
Jöhet a végső, nagy — halál!
Futásfalvi József.

Búrok harca.

Dél-Afrika forró földje,
Ráperreg az Isten könyve.
Drága könyve mig lehull:
Sápad az önkény, zsarnokság
S vértengerből a szabadság
Izzó napja lángra gyul.

Aranybányák, gyémántbányák
Mesés kincseit sóvárgják
Albion s bérenc hada...
Földrit a britt orozslán,
Dicsősége tépelt foszlány,
Hulló-félben csillaga!

Rongy-mezében pusztá kézzel,
Romlatlan szív szent hevével
Küzd a bír hős, nő s gyerek,
Szivárvány mosolyg az égről
És a népmilliók szeméből
Rokonszenves könyv pereg...

Könyve az ég istenének
És a nagy világ szemének:
A vér tengerébe ful,
S boszuért kiált fel onnan —
A letiport pusztá honban
Hörgő nép csonthalmírul...
Biró Pál.

kaptam, kinek apja azokat ezelőtt negyven évvel jegyeztette fel. A mostani adatokat a fiu maga szolgáltatja. Tévedés ki van zárva, mert én éppen úgy ismerem az adatokat, mint az, akitől kaptam.

Van ennek a kisgazdának 10 hold földje, melyből 1.50 hold természetes kapáló, 0.50 hold belsőség és kert, 8 hold szántó, melyből évenként vetés alatt van 4 hold, ugarban 4 hold.

A vetés alatt levő 4 hold szántón és az 1.50 hold természetes kapálón, továbbá a belsőségen fennmaradó területen levő kertben jó termés idején termék: 24 hl. rozs, 5 hl. buza, 6 hl. árpa, 6 hl. zab, 4 hl. törökbuza, 10 hl. pityóka, 7 szekér széna, 0.40 hl. fupulyka, 0.60 hl. főzelék borsó és egyéb apró zöldségtele.

Ezen területről, ha a család négy tagból áll, (egy férfi, egy asszony, egy felnőtt legény és egy leány), a legszigorubb takarékoság mellett eladásra kerülhet:

6 hl. rozs, melynek piaci ára	54 K.
3 « buza, « « «	36 K.
3 « árpa, « « «	18 K.
2 « zab, « « «	10 K.
5 « pityóka « « «	15 K.

Igy az összes bevétel e címen 133 K.

A gazdaság így van berendezve: Van 2 ökör, 1 tehén, 4 tinó, 10 juh, 3 sertés, 10 drb baromfi.

Az évi bevétel így alakul:

1. Termények eladásából	133 K.
2. Eladatik két ökör 440 koronáért s helyette vásároltak két tinó 240 koronáért, marad	200 K.
3. Két sertés eladásából	40 K.
4. Két drb bárány eladásából	10 K.
5. Tojás, tej, vaj, baromfi eladásból	60 K.
6. Fuvarozás és egyéb munkákból bevétel	60 K.
Összes bevétel	503 K.

Egy ilyen kisgazda minden munkáját ő maga a háza népével végzi, sőt néha maga és házi népe is eljár másnak dologra, mely címen tehát kiadása nincs, sőt némi bevétele van. Legtöbb évben át trágyázó és arató kalákája van s ezen címen van kiadása.

Állítsuk össze már most a kisgazda kiadásait a mai és ezelőtt 40 évvel való időből. Az összehasonlításnál minden egyes tételt nem lehet külön magyarázni a helyszüke miatt. Aki csak távolról ismeri is a viszonyokat, az nyomban megérti a különbözetet. A legtöbb kiadás vagy teljesen elő sem fordult hajdan, vagy csak nagyon mérsékelt. Tudni kell azt is, hogy a legelőbb dolgot, mely ma készpénzbe kerül, hajdan gazda és háza népe sajátkezüleg állította elő,

vagy annak szükséglete teljességgel elő sem fordult. A ruhákat otthon szőtték, varrták, sőt a ma viseltek közül a legtöbbet nem is viselték.

De lássuk a kimutatást!

	Most kor.	Ezelőtt 40 évvel kor.
Állami adó	20.—	6.—
Községi potadó átlag 6%	12.—	—
Utadó	4.—	—
Apaállat-tartásdíj	3.—	—
Tenyeszállat alapba	—90	—
Orvos, állatorvos, gyógyszerész	4.—	1.—
Jótekonycélú előadás	2.—	—
Egy tarisznyásból	4.—	—50
Egyleti díjak	2.—	—
Naptár és ponyvairodalom	—80	—
Vásári panoráma, állatsereglet	—80	—10
Apróbb kihágásokért büntetés, hajtó-pénz stb.	4.—	—
Kérelmek, irásdíjak, bélyegek	6.—	—
Erdőöl-bárcákért	—96	—
Pásztorberek	8.—	3.—
Táncdíj a legénynek és leánynak	2.70	—20
Cséplés lovasgéppel	6.—	—
Pálinka egy evre	24.—	—
Koicsmázás	20.—	—
Vásárokba járás	4.—	—50
Bucsujáras, imádságos könyv	2.—	—20
Kalákázás	6.—	1.—
Komaság, radinázás	8.—	2.—
Dohány és szivarpapír	30.—	16.—
Gyufa	3.20	—20
Ecet, élesztő, fűszer	15.—	1.—
Kovács munkák	16.—	10.—
Kerekes-munkák	20.—	—
Világítás	10.80	—40
Kávé, cukor	18.—	1.—
Montiszt ünnepi kalácsnak és radinázásra	16.80	—
Kádár munkák	3.—	1.—
Mészelő, seprő, nádseprő	2.60	—20
Kötelek, vonószijs	3.—	—
2 pár eszima	16.—	12.—
3 pár cipő	17.—	—
8 pár bocskor	15.—	5.—
2 férfi kalap vagy sapka	5.—	1.60
2 ünneplő szalmakalap	4.—	2.—
2 viselő szalmakalap	—40	—40
1 főkötő	6.—	3.—
2 női felső	16.—	1.20
2 derékbanda csinálás	4.—	2.—
2 pár bunda-ujj	4.—	—
2 pár bocskor-szija	1.20	—
2 tejevaló kendő	3.—	1.20
2 hárász kendő	6.—	—
1 férfi mellény	4.80	—
2 bolti posztó-ujjas a legénynek	10.—	—
Átvitel	395.96	72.70

	Áthozat	395.96	72.70
1 szegett zeke csinálás legénynek	4.—	—	—
2 hosszú zeke csinálás	—	—	3.20
2 rend. női ruha kelméje	16.—	—	4.50
Női ruhák csinálása	10.—	—	—
Csizma- és cipő-foltozás	5.—	—	1.—
Nyakraváló a legénynek	2.—	—	—40
Dohányos tárca, szivarszipka	1.20	—	—
4 pár női harisnya	2.40	—	—
2 pár harisnyakötő	1.—	—	—
2 pár kötött keztyű a nőknek	1.60	—	—
1 nagy kendő	6.—	—	—
Párfum, rizspor, hajtű, gombostű, keményítő	4.—	—	—
2 alsó szoknya	4.—	—	—
Mosdó szappan, suviksz	2.—	—	—
2 fehér gyolcsujjas (rékli)	4.—	—	—
Karperec, gyűrű, fülbevaló, kezelő-gomb, cérna	2.—	—	—10
2 ünneplő kötény a boltból	4.—	—	—
2 pár kezelő	1.—	—	—
48 klgr. marhahus	31.14	—	23.04
10 klgr. disznóhus	8.80	—	4.80
12 klgr. berbécs hus	7.20	—	5.76
Összesen	513.30	115.50	—

E kimutatásból elég kézzelfoghatóan kitűnik a mai változott viszonyok fokozott mérvű igénye. Kitűnik nevezetesen az, hogy a mai igények kiadásai legalább is megnégyszereződtek, még azon az alsó fokozaton is, hol egy tiz holdas gazda áll. Mutatja ez a kimutatás azt is, hogy ama szerfelett takarékos kisgazdának mai napság egyetlen fillére sem marad meg év végén, melyet gyarapodásra, módosodásra, beruházásra fordíthasson. Csak egyetlen bevétele üssön ki alacsonyabb összegben, vagy egyetlen kiadása legyen magasabb s azonnal megbillen a mérleg. Így is még mindig 10 korona deficittel zár, melyet csak a kiadások mérséklésével vagy a bevételek fokozásával tud helyreütni.

Már most vegyük hozzá ezekhez azt, hogy a családot, vagy annak valamelyik tagját — rendszeren az asszonynépet — csak egy cseppet szállja meg az urhatnomság s csak egy cseppet akar előkelőbbet játszani, nyomban beáll a nyomorúság. A takarózó cserge helyett paplant, a házi szőtt ág- és asztalterítők helyett bolti terítőket, a cseréptányérok és fazekak helyett porcellán- és badog-edényeket, kávés készleteket, a fakanapék helyett töltött diványt, a pohárszék helyett kredencet, a kendőszeg helyett kaszient, a láda helyett sífonert kell szerezni, az ablakokra csipkefüggönyt kell rakni, a szobába a medvefüttő helyett modernebb ércakályhát kell tenni stb. stb. Ahol ez megkezdődik, ott többé nincs

Házam, barátim, kedvesim valának.

Beranger szavai Petőfi fordításában.

Házam, barátim nincsenek még,
Pedig az évek nőnek ám!
Harmincat is kimértem én jól
A multinak ép derekán;
S házam, barátim nincsenek még!
Siratnám is zokogva tán,
De van szép hitvesem s mi ketten
Élünk vigan, bár elfeledten...

Esik a hó... meleg tanyánkon
A tiszta öntudat lakik;
De egy kicsit szegény s bizony ránk
Ajtot ritkán se nyitnak itt...
Csengő szán meg nem áll előttünk,
Várjam bár késő alkonyig;
S magunkra hagyva kis tanyánkon
Nyugodt kedvünket nőni látom.

Tanyánk a város vége csaknem,
Szobája nem, csak bére sok;
Földnépe mind, nem uri osztály,
Akiiket én itt láthatok;
Szegénység ásója, türeze
Jár erre s mond bus jó napot...
Ha látok ennyit küzdve, bajba:
Hálával gondolok magunkra...

Lehet minálunk névnap, ünnep,
A hétköznapokkal egyre jut:
Szerény a kamránk, sok «barát»-nak
Nem kell kitárnom a kaput...
Jóllakva keskeny asztalunknál
Pohárköszöntés nem hazud...
De már «befőzött» szép szerelmem,
Mindjárt eszünk mosolygva — ketten...

Ketten vagyunk bizon egész nap,
Kicsiny tanyánkon csend honol;
De gyakran mégis hangja ébred
Csattogva... házunk tudja jól...
Mint amikor pacsirta hangja
Boldog mezőt dicsérve szól,
Örömmel kisengeni tisztán
Aranyos párom, kis pacsirtám...

Akad a multkor egy «barátunk»,
Azt mondta, hogy «nagyon szeret...»
Pedig kitűnt, hogy már titokban
Régen irigyl kedvemem...
S megmárt... sebahaj, ma már, ha meglát
Álnok barátom, elsiet...
S azóta is mosolygva várom,
Mikor lesz már házam s barátom?!

Láng A. József.

HIUSÁG.

Regény.

12

Irta: Gaal Mózes.

A méltóságos egy pillanatra sem esett ki a szerepéből s a háziasszony kifogyhatatlan volt a vacsora szerénységének emlegetésében. Sőt hogy történt, hogy nem történt, de a stíriai kappannál véletlenül kicsuszott a száján, hogy az a majorjának a neveltje. A majortól a kastélyig nincsen messze az út. Az első hazugság a méltóságos bácsi volt, ezután következett a többi.

Ki vetne ezért követ az anyára, aki szerette gyermekének az érdekében minden áldozatra kész volt.

A pezsgős palackokat a nagybirtokos bontotta fel. Minden durrantást harsány «éljen»-nel fogadott a kedélyes társaság s a hírlapíró toszta remek alkotás volt. Rémitő gyorsasággal fogytak a finom cigaretták s azonnalmó megtelet hatalmas füsttégekkel az ebédlő. Mindenki rágyújtott, előbb a cigarettára, aztán notára. Ez már így szokas, ha az ember nagyon jól lakik s elegendő mennyiségű szeszes-italból is kiveszi a részét.

Olga mellé a kamarás került jobbról, balról a muzsikus. Mind a két fület megtöltötték ritka, tüneményes, mesés szépségének magasztalásával; a pezsgő is, a füst is, az egész káprázatos bohózat megtöltötték a lelkét. Csodálatos bátorság szállotta meg; az izetlen bókora mosolygott, a tarka megjegyzésekre visszavágott.

A volt nagybirtokos újabb anekdotákat szedett elő, olyanokat is, melyeket az asztaltársaság szokott retentő hahotákkal honorálni s a Korompay-szalonn rengett a kacagástól.

Erre aztán a földszint lakó házi ur s a második emeleten lakó bank-direktor leizent Korompay Sarolta urhölgynek, hogy ami sok, az mégis sok. menjenek korcsmába, ha ekkora dártdót akarnak csapni.

A házmaster az előszobában elkezdett a szobaleánygyal gorombáskodni.

A volt nagybirtokos kiment s a házmaster a gallérjánál fogva kilökte, de előbb markába nyomta a névjegyet s elküldötte a házi urnak, hogy elvárja a segédeit.

Olga nem állhatta meg, hogy fel ne kiáltson: — Ön egy hős!

Valóban hősi lélek kell ahhoz, hogy az egykori rőfös kereskedőt: Schneider Ferdinándot, a háromemeletes, szép, tehermentes ház tulajdonosát a házmasterre által párbajra hívja ki.

a javulásnak utja. A gazda korhelykedni kezd, adósságba keveredik s azzal vége van a békeségnek. Elvesz minden remény a jobb jövő iránt. Ússön be egy állatjárvány, mely a sertéseket, a juhokat elsöpri; avagy megeszti a medve az egyik ökröt, tehenet vagy tulkot, a mérleg rögtön megbillen s a gazda a takarékpénztárra szorul. Avagy mindentől eltekintve, a házi leánynak kérője akad s férjhez kell adni. Honnan vegye ez a kisgazda a kiházítás költségeit máshonnan, mint a takarékpénztárból? Beáll egy rossz termés. Annyi gabna sem termik, mint a mennyi a ház szükségére elég legyen. Miből pótolja a gazda a szükségét? A takarékpénztárból. A legény megházasodik. Honnan veszik a lakodalmi költségeket? A takarékpénztárból. A jég elveri a termést, az árvíz elviszi a takarmányt. Honnan pótolják a veszteséget? A takarékpénztárból. A község határát arányosítják, tagosítják. Honnan kerülnek a költségek? A takarékpénztárból.

Szóval manapság a legtakarékosabb székely kisgazda is a családban előforduló bármilyen változás, vagy a gazdaságot érő bármilyen csapás vagy kár esetén csak a takarékpénztárhoz fordul. Milyet ez beáll, kész a veszedelem. Nem azért, mint némelyek egész együgyűen hirdetik s okozzák a takarékpénztárakat, hanem egyszerűen azért, mert a székelynek már nincs egy megtakarított vagy megtakarítható fillére is, melyből a takarékpénztári hitelt kiegyenlíthetné. A végső szükségben igénybe vett takarékpénztári hitelt már vagyonának és befektetett alaptőkéjének a husából vágta ki. Egyelőre bándoklik és kapkod ide-oda, hogy bajából kivezzen. A sikertelenség láttára lassankint beleszokik az adósságokba s később eltámasztul lemondólag fogadja, ha elérvezik a házat és kevés földjét.

Ilyen körülmények közt az Albinával, a takarékpénztárakkal való ijesztgetés csak rémkép. Ezek nem okai a bajnak. Ezek csak médiumok, akikre a szidás ráfér. A baj sokkal gyökeresebb, hogys az bármilyen pénzügyi alapítással meg lehetne orvosolni. A baj nehéz és súlyos; annak oka a változott viszonyokban rejlik. A bajnak egyszerű oka az, mert a kisbirtokos birtokából most sem tud több jövedelmet kiszorítani, mint évtizedekkel ezelőtt. Igényei s ezzel járó mindennapi kiadásai pedig oly magasra emelkedtek, hogy azokat fedezni teljesen képtelen. A székely ma sem restebb, ma sem tudatlanabb, ma sem vesztegetőbb, mint hajdan volt, legfennebb erkölcserei lazultak és korhelyebb lett, mint hajdan; de a mindennapi köz- és magánkiadások terheit azon kevés föld jövedelméből, mely most

is annyit termel, mint ezelőtt évszázadokkal, nem képes hordozni.

Ez a székelységnek, mint kizárólag kisbirtokos népnek a baja — és semmi egyéb. Gazdaságilag kell tehát őt támogatni és megsegíteni. Egyébb minden ajánlott orvosság csak humbug és szalma-cséplés.

Hogy e téren mik volnának a teendők, arra nézve talán egy későbbi közleményben fogom elmondani nézeteimet.

(Csik-Szereda.)

T. Nagy Imre.

II. A székelység hitele.

A székelység anyagi tönkretűlésének legfőbb oka a rendezetlen hitelviszonyokban rejlik. A multa visszatérni nem akarok, de annyit megjegyezek már most is, hogy az eladósodásnak nem a nép az oka, mert az ok a néptől független viszonyokban rejlik, mely állításomat: ha tagadnák, majd bizonyítani fogom.

Jelenleg a székelység hitelforrásait öt csoportra oszthatjuk fel: a) az uszolás, b) a községi magtár, c) a hitelszövetkezet, d) a székelyföldi bankok és e) a székelységen kívül eső pénzügyintézetek. Lássuk e hitelforrásokat egyenként.

Az uszolás él faluhelyen és városban egyaránt. Zsákmánya a szegény, irni, olvasni nem tudó néposztály, a bankoknál hitelüket kimerített kis és nagyobb birtokosság és az álszeméremből a bankoktól félő földmives osztály. Kamatjának minimuma körülbelül 20% maximuma pedig bizonytalan. Tőkéje pénz, gabona, élelmiszer, szóval minden szükségleti cikk. Kölcsöne rövid lejáratu, a lejárat napján perrel fenyeget és azonnal pert is indít, de tárgyalás előtt kibékül és újabb hitelt nyújt, természetesen, az eredetinel már magasabb kamatra. Így természetes, hogy az eredeti kölcsöntőke 2—3 év alatt már kétszeresre szaporodik. Midőn pedig már veszélyeztetettnek gondolja tőkéjét, azt irgalmatlanul felhajtja. Az uszolások száma nagy, de a zsákmány száma még nagyobb és ez az, akitől, melynek nagyságát számbelileg meghatározni nem lehet, mert ez titkolja mindenki, titkolja az adós épügy, mint a hitelező. A szegény napszamos embernek télen kell a családja részére egy véka rozs, azt kap kölcsön kamatra, de a kamat egy napi kaszálás, a minek az értéke 50 kr. tehát 100—150%; a kofának szüksége van hetivásár napján 1 frtra, annak kamata egy hétre 10 kr., tehát 520% és így tovább. Pusztit ma is az uszóra és az uszortörvény azt nem enyhíti: mert még eset nem volt, hogy valakit uszoravétségért elítéltek volna.

Második hitelforrás a magtár. Ennek humánus alapja volt, de abból teljesen kivetkőzött. Gabnát ad kölcsön 20—25% mellett, de az egész évre számítva 40—50% megy fel. Ennek is a zsákmánya a szegényebb néposztály és a kisebb földmives. A haszon nagyobb része természetesen a kezelőknek jut. Magtár csaknem minden községben van és az vagy a községé, vagy egyház, vagy iskoláé és így azok, kiknek a nép javára kellene felügyelniük, lesznek a nép vagyoni tönkretevéi.

Harmadik hitelforrás a szövetkezet. E hitelforrás az utóbbi időben gombamódrára szaporodik: de eredményt tőle még nem láttam. A hitelszövetkezet tagja a központi országos hitelszövetkezetnek és attól kapja a pénzt, de a kapott pénz 7¹/₂% mellett adja ki s így a népen nem segít sokat. A kölcsönről váltót vesz, melyet még más jó hitelű ember is köteles aláírni és mint a kezesség ingyen nem megy, azért az aláírásért dolgozni kell egy 100 frtos váltó után legalább évi 3 igás, vagy 6 tenyeres napszámot, a minek értéke 4—6 forint és így a kamat évi 12—16%-ot tesz. De ha a határidőt elmulasztja és a váltó óvatolatit: akkor a kamat a 30% is meghaladja. Ez az intézmény a nép javára szolgálna, de mai érvényében nem válik be.

Negyedik hitelforrás a Székelyföldön levő pénzügyintézetek. Ezek a 70-es években innen keletkezett részvénytársaságok. Alaptőkéjük a 100.000 koronát ritkán haladja meg és tisztán nyereszkesedésre vannak alapítva, amit mutat az évi mérlegük: hol az egyes részvényekre eső nyereség ritkán marad 15%-on alól, e mellett pedig tisztességesen díjaz egy rakás igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagot. Kamatlabja a kikölcsönözésnél rendszeren 8%, de a kezelési és más költségekkel egyeseknél 15—20%-ra is emelkedik, a betétek után 4—5%-ot fizet. Minél nagyobb a forgalom, annál nagyobb a nyereség és így ha az alapvagyon és betét a szükségletet nem felezi, a jó váltókat részleszámítolásra adja és így szerez pénzt. Zálogjogi hitellel ritkán dolgozik, hanem inkább váltóhitellel és innen van, hogy a székelybirtok a szélrózsa minden irányában fekvő pénzügyintézet jelzálogával van megterhelve. Az üzlet érdekéből a jó aláíró nagyon szeretik és így a hitelt kérőt a község jobb birtokosaihoz utasítják aláírást kérni és így megtörténik az, hogy egy-egy jobb módú takarékos székelygazda a sok kezesség miatt vagyonilag tönkremegy. Mások hitelképességüket meg kihasználják, ugyanis egy 100 frtos váltót minden aláírásakor 2—3 frtért, egy hektoliter rozs, vagy fél öl fáért

A méltóságos bácsinak volt annyi esze, hogy az asztaltársaságot a fényesen sikerült Korompay-estélyről hazatovábbítsa. Sok szavába került:

— Ugyan, gyerekek, ne számárokodjatok, az én kedves hugomnak ne okozatok kellemetlenséget a házbellek előtt. Jerünk haza!

— És hazamentek.

Az asztaltársaság, mely magát sem halott, sem élő nagy emberről nem nevezte el, amely sem politikai, sem művészeti, sem tudományos kérdésekben döntő szerepre nem vágyott, mely télvíz idején szegény iskolás gyermekeket nem ruházott fel, hanem az volt, aminek magát öszintén nevezte: *asztaltársaság* — igen jó vacsorához jutott s a méltóságos elnöknek bokros érdemeit hathatósan gyarapította.

Olga ismét nyakába borult a mamájának:

— Ó mamuskám, életem legboldogabb estéje ez volt!

— Arva kis madárkám! . . . viszonzá elérzékenyedve a mama. . . Kérlek, a konykacos üvegeket zárd be a kredencbe, a szivart is, a cigarettát is! Takarékoskodnunk kell.

X.

Ugyanezen az estén ugyanebben a házban, az udvari lakásban szintén mulatság volt. Darvas Gábornak az édes anyja ülte születésének 60-ik évfordulóját. A jó öreg asszony délelőtt a templomban volt, a Ferencziek templomában, hol egykor a Batthyány Lajos csöndes temetése volt. Ide szokott járni, nem is volt nagyon messze, s ebben a nagy városban a templomok a legcsendesebbek. Aki falun nőtt fel, az megszokta a templomba járást. Hogyne járna el az olyan asszony, akinek van kiért imádkozni. Azért a másikért, aki a falusi temetőben pihen s ezért,

aki őt hűséges gondnal ápolja, aki erette reggeltől-estig olyan nagy szorgalommal dolgozik.

Ennek a napnak reggelén egy cserép muskátlit talált az öregasszony az asztalon s mellette egy fekete selyemkendőt, minőt a fejére szokott kötni.

— Ó te, lelkem, te! . . . — ezt mondotta csak Gábornak s a többit nem is kellett elmondania, mert az Isten anélkül is megértette.

— Édes, jó anyám, még negyven esztendő! — Hagyd el, Gáborkám, sok lesz az! Csak még addig éljek, míg tégedet reá biztalak egy jó feleségre! . . . Tudod, olyanra, aki téged nagyon szeret . . . jobban, mint én tégedet . . .

— No akkor együtt és egyszerre halunk meg, mert olyant nem találunk, — mondá az ifjú különös mosolylyal. Hirtelen fordított a beszéd során. — Ma este egyet vigadunk. Eljön Demeter is. Tavaly is nálunk volt, tudja, édes anyám! . . .

— Hadd jöjjön, a lelkem, mert igaz érzéssel van irántunk.

— Lesz-e jó vacsora?

— Mit főzzünk, Gáborkám?

— Nem bánom én, akármit, csak turós palacsinta is legyen.

— Lesz . . . lesz! Demeter öcsém is mindig emlegeti a tavalyit. Jó is volt, Gáborkám, ugy-e?

— Amit ez a két áldott kéz csinál, hogyne volna az jó! — s az ifjú elkezdte simogatni azt a két ráncos kezét. addig simogatta, addig simogatta, míg meg-megcsókolgatta.

Demeter hétkor egy nagy virágbokrétaival jött. Csupa veres szegfü volt benne.

— Adjon ide egy jókora csuprot, Klára néni, hogy belétegyem a bokréta, aztán álljon elé, mert én egy felköszöntőt tanultam mára.

— Ó Demeter; milyen igazi nagy móka-mester maga!

Demeter szörnyű komolyan állott Klári néni előtt, Gábor az íróasztalához támaszkodva nézett mosolyogva hol az egyikre, hol a másikra. A nagy szürke macska is besompolygott a konyhából, mintha kíváncsi lett volna a Demeter felköszöntőjére.

— Klári néni, én nem ismerek boldogabb teremtet a világon, mint magát, Először azért, mert hatvanesztendő s még mindig okulás nélkül tudja forgatni az olvasót, másodszor azért, mert olyan jó gyermeke nincs senkinek, mint Klári nénié . . . Egyet se dörzsölgesse a szemét, mert ha nem örömből sir, hát nincs igazsága. En egy kicsi virágot hoztam, hatvan szál szegfü van benne. Mindenik egy boldog esztendődet jelent. Ha sok talál lenni, adjon belőle a fiának is, de adjon nekem egy körömfeketényit abból a szeretetből is, melyet reá áraszt Gáborra. Nekem is volt valamikor régen egy jósa-édes anyám . . .

Tovább aztán Soós Demeter nem mondotta. Azok a felköszöntők szoktak a legszebbek lenni, melyet a szónok sehogys tud befejezni. Befejezte az ölelést, a csók . . .

— Most pedig Klári néni hozza a vacsorát, folytatta a nagy orru, móka-Demeter; — a sok szép virágért megérdemlem a bárány-pörköltöt. Vacsora közben így szólott Demeter:

— Pajtás, odafenn az első emeleten vigan lehetnek!

— Ugy látszik.

— A leány apja betegen fekszik.

— Ma voltam nála.

— Nem panaszkodott neked? . . . Nem mondott semmit? — kérdé kíváncsian Demeter.

— Nem panaszkodott. Kérdezte, hogy van-e

irnak alá és így az adósnak a pénz 15—20%-ba kerül évenként.

Az ötödik hitelforrása a székelységnek a Székelyföldön kívül eső jelzálogra dolgozó pénzüzetek.

A budapesti nagyobb pénzüzetek becsülő kulcsa a székelyföldi birtokviszonyokra általában nem alkalmazható, mert azok alig adják meg a forgalmi érték $\frac{1}{4}$ részét és így a birtokos azzal magán segíteni nem képes. A jelzálogkölesön mellett megmarad még a váltó-tartozás egy része és egy terméketlen év, elemi csapás már az uzsorás körmei közé hajtja a birtokost, honnan csak a dob szabadítja meg. E mellett a budapesti pénzüzeteknél a kölesön csakis hónapok mulva adatik ki az ide is elragadt magyar bürokratizmus mellett, már pedig azalatt a hitelt kereső tönkre megy.

Igy átván a dolgok, ha valakinek előnyös feltétel mellett jelzáloghitelre van szüksége, hozzá fordul az Albinához, vagy a szász-nemzetiségű konkrét pénztárak és földhitelintézetekhez. Ezeknek az intézeteknek becsülő kulcsa a székelyföldi viszonyoknak legjobban megfelel: mert a birtok forgalmi értékének $\frac{2}{3}$ -adát adnak kölesön, sőt azon felül is elmennék, a kölesönt pedig nem hónapok mulva utalják ki, hanem napok alatt, a kamatláb sem sokkal magasabb a magyar nagy földhitelintézetekénél, készpénzben adják a kölesönt és nem záloglevélben s így mi természetesebb annál, hogy a székely onnan vesz kölesönt.

Azt hiszem lesznek, kik azt mondják, hogy nemzetiségi pénzüzetekből pénzt venni fel kölesön, hazafiatlanság, de tessék azoknak a nagy bankár hazafiának magyar nemzeti politikát üzni, segíteni a szegény magyar népen, hogy az ne vegye igénybe az oláh és szászok segítségét, de míg ezt meg nem teszik, én mint székely ember az ő hazafiságukat nem respektálom és kétségbe vonom. Ma az Albina és szász pénzüzetek a székelység hiteligenyét elégítik ki, például a «Székely gróf» esete: míg a nagy magyar pénzüzetek, melyek a magyar állam emissziójából milliókat vágnak zsebre, a székelység hiteligenyeinek kielégítésén nem tesznek semmit.

Igy állnak mai nap a székelység hitelviszonyai, nincs pénzüzet, mely a székelység hiteligenyén segítené. Épp erre kell törekedni és egy ily intézet létesítésére vonatkozó nézeteimet el is mondom.

sok dolog a mi irodánkban. Ugy sajnálom szegény embert, hogy ki sem mondhatom. Nincsen senki mellette.

— Elég nyomorultság, s azok ott fenn —

— Az anya az oka. Mit tehet egy gyermekleány a maga erejéből? . . .

— Azt, hogy ott hagyja a beteg apját s elmegy mulatni a léha anyával. Nekem ne mentesd, vagy ha mentesíteni akarod, hát mentesd meg, barátom!

Demeter vizsgálódva nézett barátjára.

— Megmentsem? Én mentsem meg? — Kérdé akadozva. Belézarodott a szoba, oly váratlanul jött.

— Nézd, komám, te prókátor vagy, fiatal és tehetséges — már nekem hiába rázod a fejedet, én tudom, amit tudok. Menj el az öreg Varjas-hoz, vedd át az ügyeit, szedd rendbe.

Az ifju ügyvéd elgondolkozott. Szemöldeit összébb rántotta. Erős vonásai, mély gondolkozást kitejéző homloka volt. Szelíd kék szemében tűz gyult ki:

— Köszönöm, Demeter! . . . Nagyon köszönöm.

— Hát megtennéd? . . . Igazán megtennéd?

— Meg fogom tenni.

— Lásd, Klári néni, hogy én a maga fiatal jobban ismerem, mint saját magamat. Hát tudja meg, Klári néni, hogy én a kopasz Varjasnak már ezelőtt két héttel megígértem, hogy eljövök hozzá a szabadító angyal egy fiatal ügyvéd képében, aki nem alamizsnát ad neki, hanem az eszével fordít az élete sorsán. Erre pedig nekünk innunk kell s amit iszunk, az jobban fog nekünk esni, mint azoknak odalenn az első emeleten. A mi italunk és ételünk, amit Isten jóvoltából megszolgálunk — tovább fog tartani, de legtovább a Klári néni boldogsága tartson. Igyál Gábor, Demeter bolond figura-gyerek, de érettekek a fejével is betörné a Duna jegét.

(Folyt köv.)

Tehát a Székelyföldön nincs egy nagyobb szabású pénzüzet, mely a hiteligenyeket kielégítené. A takarékpénztárak rövid lejáratu váltóikkal a kereskedőnek, nagyobb iparosoknak valók, de a földmivesnek, — ki egyszer arat — nem. A szövetkezetek mai alakjukban szintén nem felelnek meg a hozzájuk fűzött reménységnek és bátran mondhatom, hogy olyan községek, melyekben néhány év előtt szövetkezet létesült, ma 2—3-szorosan jobban el van adósodva, mint volt az a szövetkezet létesítése előtt. Hogy a kamatot fizethesse a székely, eladta ökrét, vett a helyeit tehenet, eladta a tehenet és vett helyette rossz lovat; eladta marhaállományának nagyobb részét s így ma a 60-as évek marhaállományának alig fele van. Eladja az erdőarányosítások folytán jutó erdő és legelő részjuttalékát, hogy azzal a kamatot fizessen és így megfosztja magát, utódjait az erdő és legelőtől.

Ha ez az állapot egy-két évig még így tart, a földmives osztály $\frac{1}{3}$ -ad része teljesen vagyon nélkül marad és az a 450—500 középbirtokos. ki ma még napról-napra a székelyföldön tengődik, fele részben tönkre fog menni. Ma a székely-nép és pedig a gazdaközönségnek 20%-a nincs eladósodva, de 80% adós, ebből 10% megmenthetetlenül el van adósodva, 70% gyors segítséggel megmenthető. Az államnak kötelessége a megmentésre közreműködni; a megmentés első feltétele az ősös hitel nyújtása.

Nézetem szerint a négy székely megyében egymással összeköttetésben lévő, állami felügyelet alatt álló földhitelintézeteket kell felállítani és pedig minden megye területén külön-külön.

A külön megyénkénti földhitelintézet az ért tartom helyesnek, mert megyénként más és más a föld értéke, a lakáviszonyok, a segítség mérve, amit minden megyére egyöntetűen szabályozni nem lehet.

E földhitelintézetek alapját az illető megye hozná össze és pedig annak összehozásában nehézség az én nézetem szerint nincs. Az 1888. évi 36. t.-c. 26. §-sa szerint a községeknek jutott regálé kártalanítási összeg hitelszövetkezetek létesítésére fordítandó és egy év alatt köteles volt a kormány ezek létesítésére vonatkozólag előterjesztést tenni az országgyűlésnek, ami azonban mai napig sem történt meg. Egy rövid két szakaszból álló törvénycikk felhatalmazná a kormányt, hogy a négy székely megye területén lévő községek regálékártalanítási kötvényeit Székelyföld hitelintézetek alapítására fordíthassa. E regálékártalanítási kötvények megadnák a törvény által megkívánt alapot a földhitelintézetek létesítésére és amennyiben ez nem lenne elég, van minden megye kezelése alatt olyan alap, mely erre a célra lenne fordítható. A községek, vármegyei alapok lennének a földhitelintézetek alapítói és annak igazgatása őket illetné meg, természetesen állami felügyelet mellett.

A község, vármegyei alap az alaptőkéül letett állam kötvénye után ma is élvezett kamatot megkapná és alapítói részéhez mérten részese lenne a keletkezendő tartalékalapnak. Így a tartalékalappal megyei és községi, tehát közvagyon gyarapodnék.

A legalább is egy millió koronában megállapítandó alaptőke után, ugy a később kibocsájtandó záloglevelek kamatai és törlesztési részleteiért az állam, a záloglevél birtokosokkal szemben garanciát vállalna. A garanciavállalás szükséges lenne azért: mert egy kezdő pénzüzetet záloglevelei a pénzpiacra dobva, nagyon is alacsony árfolyamon lennének értékesíthetők és másodsor az államhatalom felügyeleti jogából folyva önként, hogy egy általa ellenőrizett intézet sáfarkodásaiért garanciát vállaljon harmadik személyekkel szemben.

Ilykép e záloglevelek évi 4%, de legfőleg 4 $\frac{1}{2}$ % kamatozás mellett lennének kibocsájtandók, hogy annak évi kamat és tőketörlesztési részlete az $\frac{5}{2}$ %, de legkivált a 6% meg ne haladják. A kölesön minimális összege 200 kor. összegben lenne megállapítható, hogy így a kölesöntől a legkisebb birtokos se legyen elzárva. Az okmányok, kérések bélyeg- és illetékmentesek lennének. Okmányokat, kéréseket az igazgatóság ingyen állítana ki.

A 6—8 tagból álló igazgatóságot és 4—6 tagból álló felügyelő bizottságot fele részben az alapító községek és fele részben a vármegyék közgyűlése választaná, — azok osztalékot nem élveznének — hanem csakis költségeik meg-

térítésére lenne igényük. Ilykép a pénzüzetek igazgatása a megyék felügyelete alatt állana és azok működéséről évenként a megye közgyűlésének jelentés volna teendő, hol az vita tárgyául szolgálhatna.

Az intézet vezérigazgatóját, pénztárnokát, főkönyvelőjét az állam nevezné ki. A két gazdasági becslőt és jogtanácsost az igazgatóság választaná és azok tiszteletdíját is az igazgatóság állapítaná meg. A kölesönök gyors kiadását az igazgató, jogtanácsos és egy gazdasági becsüből álló bizottság végezné. Az összes költség ilyképp a huszezer koronát alig haladná felül.

A záloglevelek, mint Székely földhitelintézeti záloglevelek bocsájtatnának ki és azok értékéből a négy intézet a szükséghez képest részesülne. Kár ez intézetet emberi számítás szerint nem érné: mivel esetleges birtokvétel esetén is tudná az igazgatóság a megvásárolt birtokot a vételárban értékesíteni.

Ezek a földhitelintézetek megmentenék a székely birtokot a magas kamatu kölesönöktől és a váltótartozásoktól.

A takarékpénztárak a hozzájuk visszafolyó pénzfizetések folytán kénytelenek lennének egy-két év alatt alapszabályaikat átalakítani és üzletkörükbe az ipar, háziipar, mezőgazdasági termékek értékesítésének támogatását felvenni és így a takarékpénztáraknak is megmaradna a mai forgalma.

A szövetkezetek pedig eredeti hivatásukat lennének képesek teljesíteni, hogy a kisebb emberek hiteligenyét elégítsék ki, módot nyújtsanak arra, hogy a kisbirtokos két-három év alatt visszafizetendő ősös kölesönökkel magát tenyészállattal, gazdasági kisebb gépekkel láthassa el.

Ha e földhitelintézeti eszme elfogadtnék, az esetben annak üdvös következményei két-három év alatt már mutatkoznék a Székelyföldön. De mindaddig, míg a mai nagy kamatadósság nem lesz konvertálva, hasztalan minden kísérlet a székelység megmentésére.

(Kézdi-Vásárhely.)

X. Y.

«Lapocska» és iskola.

Nem lehet szándékom e b. lap felelős szerkesztőjének segítségére menni, amiért a «lapocská»-val tamadtak. A szerkesztő ur erre vonatkozó állástoglalását és nézeteit elég világosan és szabatosan kifejtette. Ezek oly nézetek, melyeket a «Magyarság» minden hü olvasója magáénak vállal s ezzel végére is juthattunk volna a «Lapocska» históriájával, ha ez a kedves véletlen nekem kapóra nem jön.

Van nekem ugyanis egy öreg hibám, amelyet némelyik ismerősöm bohémságnak, mások pedig idealizmusnak neveznek. Mondjuk tehát, hogy idealista vagyok s ebből kifolyólag — mint afféle e materialis korszakba bele nem illő különecnek — nekem is van szerelmi tárgyam, amelyért rajongok. Kezdek már belevénülni tárgyam szerelmébe s már már odajutottam, hogy szerelmemet egy olyan ábrándnak nevezzem, amelynek megvalósulása a távoli jövő ködében dereng még. No de nem akarok problémákat írni s megvallom, hogy ábrándom: a közoktatásügy s különösen a nemzeti népnevelés ügyének népszerűsítése s hogy az ugynevezett «tanügy» ne legyen a napisajtó mostoha gyermeke.

Mondom, már kezdtem csüggedni és reményeimről lemondani, amidőn áldásos fejét felüti egy «lapocska», amelyet én «kis uttörőnek» kereszteltem. Igen, ez a «kis uttörő» egy óriási horderejű és a nemzeti kultúra művelésében hathatós munkásságra vállalkozott, amidőn azzal az intencióval lépett a nemzeti élet színpadjára, hogy a tanügyet kebelügynek tekintsi. A kis uttörő elnevezésnél a jelző nem az uttörés munkájára, hanem a nagy és önzetlen munkát végző lap kicsiny terjedelmére vonatkozik. Ezen kicsiny lap mintegy ujkori Dávid áll ki a csatásikra, hogy a nagy Góliátot a Philisteusokkal együtt legyőzze. Napjainkban is vannak képzelt Góliátok, akik körül állnak philisteusok csoportosulnak s irigy szemmel, talán indokolatlan kicsinylő nézettel győződnék meg, hogy a kis terjedelmű, de misziót teljesítő «lapocska» nem restelkedik leereszkedni a tanítók dolgával és a tanügygyel a szokottnál többet foglalkozni.

Az élet bölcsesége s az erkölcsök nagymérvű satnyulása arra tanította meg a modern embert,

hogy a banális állapotok elbírálásánál az igazság mérlegének súlyosabb serpenyője nem az okozatra esik, hanem odakalkulálunk, hogy a rossz okozat némi szépítésére egy messzebbmenő állapotban találjuk meg az okot. Így teszek én is, amidőn a nagyközönségnek a tanügy iránti közönyössége forrását keresem. Azt hiszem, nem tévedek, ha ezt a forrást a társadalom egyik lényeges nevelőjében: a napisajtóban találom. Igenis, a napisajtó nem nevelte olyan irányban a nagyközönséget, amint azt a «Magyarság» most teszi, hogy t. i. a társadalom olvasni tudó zömével megérttesse a tan-, illetőleg a nevelésügy minden irányban kiható fontosságát. Én egy nemzet műveltségének fokmérőjéül nemcsak az irni-olvasni tudók százalékát, de a hírlapok elterjedését tekintem. A hírlapolvasás művelődési hatását édes hazánkban még az újabb generáció is tapasztalhatja. Kétségtelen, hogy a hírlapoknak művelődési és nevelő hatásuk van, miért ne tűzzön tehát olyan irányt maga elé a hírlap, amelylyel áldásosabb működést fejthet ki? Avagy közoktatással és tanítóemberek dolgával foglalkozni kicsinyes érdeke a hazának?

Nem-e a nevelés alapja minden erkölcsi és vagyoni boldogulás lehetőségének? Én kategorikusan kijelentem, hogy egységes nemzeti önértékről s az ebből szülő általános boldogulásról csak akkor lehet szó, ha az iskola ügyét minden ember egyuttal a maga és a haza ügyének tekinti. «Tanító az iskola!» Ebből az elvből az következik, hogy az iskolával együtt a tanítót is támogatni kell. Ne sokalja tehát senki, ha egy hírlap azzal a némes intencióval akar a közönség szívéhez férközni, hogy az megértse, mely szerint a gyermek tehát a haza jövőjének egyik letéteményesét: a tanítót támogatni szükséges és érdemes. Hogy a tanító ezt ösztönyszerűleg és tudatosan kívánja, azon ne csodálkozunk. A tanító lelke érzékeny és ezen se csodálkozunk, mert hagyjuk most a hangzatos nemzetgazdasági közreműködést, a melynek egyik fontos tényezőjeként a tanítót is szokták nevezni — nézzük csak a mindennapi körülményt, hogy a tanító ez érzékenysége indokoltassék. Az a szegény, folytonos anyagi küzdelmek között élő tanító, ki talán saját gyermekének nevelésére elegendő tehetséget nem érez magában, 70—80 idegen szülőt — gyermekeik nevelőoktatásában — önzetlenül és fáradhatatlan helyettesít, attól ne vegyük szerénytelenség számban, ha a társadalom elismerését észrevenni óhajtja. A társadalom lelkének szócsöve a napisajtó. Erre a szócsőre van szüksége iskolaügyünknek és a tanítónak.

A «Magyarság» ez a lapocska nagy uttörő munkáját elmésen oldja meg, mert nem is csinál külön tanügyi rovatot, de mintogy átérezve, ugyszólván átszellemülve azon gondolatától, hogy a közoktatás minden honpolgár közös nemzeti ügye, beleilleszteni tudja ezt az ügyet egy napihírekbe, valamint tárca és vezércikkbe. Ez az, amit én — még a közel múltban — a távoli jövőben megrealizáló ábrándnak hittem és ez az ami rövid idő kérdését tette a legjobb paedagogia felfedezését: a tanítók anyagi helyzetének javulását.

(Solt.)

Fodor Ignác.

A gyermekjátékokról.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Kedves szerkesztőm, itt ülünk a tűz körül és beszélgetünk. A hosszú téli estéken ez az egyetlen egy multságunk van. Az asszony nép ton, varr, szorgalmatoskodik s mi tárgyalgatjuk az időjárást. Az időjárásból jóslgatjuk a természet s a termés nyomán eszünkbe jut a — nyomorúság.

Ez az a kisértő szellem, amely soha el nem hagy, ez az, amivel, úgy látszik, születésünk napjától kezdve végig küzdeni kell. Pedig hát nem henylünk, uram, soha. A dolog-időben a napfelkelte mindenkit a mezőn ér s csak a naplemente kerget haza, hogy némi pihenésre hajszuk táradt testünket. Hej, jó uram, csak a föld tudná elmondani, hogy mennyien hullatjuk rá verejtékünket, de azt már mindenki tudja, hogy milyen keveset kapunk ezért a tenger verejtékért.

Erről beszélünk a téli estéken is a lobogó tűz mellett. S amikor eloszlik a társaság, én még fűzőm tovább is a gondolatokat. Az álom elkerül s én sokszor elgondolom, vajjon okos dolog-e, hogy mi mindent a földtől várunk? Es követelhetjük-e, hogy egy

nyári munkánk egész esztendőre lásson el minden szükségessé? Vagy talán úgy kivette a nyár minden erőnkét, hogy egy hosszú tél is csak alig elég a pihenésre?

S amint így gondolkozom, olyan lelkiismeret-furdalás félt is érzek. Érzem az erőt ereimben és vágyom a munka után. Napközben százszor végignézem az ekét, a szekeret, a villát, gereblyét, hogy a nyáron rendben legyenek. Furok, faragok, dolgozom, hogy az időt agyonöljem s hogy ne unjam halálra magamat.

Karácsony nagyhetében valami német atyafi tévedt a mi falunkba is. A hátán hordozta nagy batyuját házról-házra. Itt is, ott is kapkodott, ahol szóba állottak vele s a gyermekes embereket úgy, ahogy lehetett, jól meg is vámolta. Ki kicsi szekeret, ki falovat, ki cifra babát vásárolt tőle, hogy a szent karácsony napján a Jézus nevében egy kis örömet okozzon vele gyermekeinek, de hát ez a német a batyujában hordozott olyan furulyát is, melyet mi felénk is használnak a pásztorok, volt neki a fakánálól kezdve a habverő táig mindentéle házi eszköze s a vége? Tele zsebbel ment el a faluból.

Az éjszaka csendjében eszembe jut az a világgáró német is. Megjelennek előttem azok az apró tárgyak és azon gondolkozom, hogy a mi erdők temérdek fáját miért adta a jó Isten, hogy éppen tőlünk menjen el a hetvenhetedik vármegyéből ide került német atyafi telt zsebbel? Nálunk a lanyelű bicskájával a dísznőpásztor inasa is különbet csinálna ezeknél, hisz egész élete furás-faragással telik el. Mi is dolgozgatunk állandóan, hol ezt, hol azt munkálgatjuk, a későnő. A tűrés, a bárd elválhatatlan barátunk, de mi nem tudjuk eléggé értékesíteni a munkát. Ha azok az unalmas téli napokon takanalat készítenék, akkor is több hasznunk lenne, mintha szép pipaszőnyeg csak a természetől diskurálunk állandóan.

A nagy Németországban egy város lakói jómódban élnek, mert a világot el tudják árasztani gyermekjátékkal; egy másik városban minden családban százával nő tel a szépen megszelídített kanári madár; van olyan város is, ahol a lakosok a nagy tali órák cífra, számos lapját készítik, festik, cirázzák — télen, nyáron azonban megtöggák ott is az eszkarvát s verejtékes munkájuk után várják ok is az Isten áldását. A téli munkával pénzt keresnek nyárra s a nyári munka kenyeret ad a hosszú télre...

Csodálatos, hogy látjuk magunk előtt a jó példát, érezzük a szükségét és nem követjük. Uram, az én népem, ami népünk nemcsak szorgalmas, hanem ügyes is. Amit egyszer meglát, azt meg is tanulja s ha hasznát látja, bizony gyakorolja is. Egy néhány iskolában a tanító neki is jogott nagy lelkesedéssel, hogy a gyermekeket megtanítsa kefekötésre, kosártanárra, faragásra. S az eredmény? Szegyenlem is megmondani: kineveltük, kigunyoltuk.

Itt az éjszaka csendjében megjelennek most a gyönyörű arcok is előttem és én pironkodom miattok. Pironkodom, mert láttam, hogy a német atyafi telt zsebbel ment ki a falunkból. S azon gondolkozom, miképpen tudnók mi is a téli munkálkodásunk után megtöitenni a zsebünket? Jól tudom, ráfelel jó uram is úgy, ha dolgoztok.

Hiszen ez igaz: de hát hogy fogjunk neki? Mert hát a dolog úgy áll, hogy azokat az apró ágyacskákat, liliputi bababutorokat bizony behunyt szemmel is megtudnók csinálni, de hogy pénzt lássunk utána, sokat kellene készíteni. S ha a hátunkat megtöitennünk ilyen tenger-sok «haszonlatansággal» s nem venné meg senki, halálunk órájáig csufozkodnának velünk. Azt hiszem, ez az oka, hogy tartózkodunk.

Uram, higgye el, hogy efféle az iskolával megcsinálni nem lehet. A gyermek az apját soha sem tanítja meg semmire s ha a jó példát az apjától nem látja, az iskolaadta tudomány nagykoráig elpárolog. De ha a miniszter urak közül valamelyik, mondjuk a kereskedelmi miniszter azt mondaná egy vállalkozónak: «Nesze ez a néhány gyermekjáték, vidd el oda abba az erdőalji székely faluba, mutasd meg a furó-faragó embereknél s mond meg, hogyha tavaszig ilyent csinálnak, te mind megveszed. S hogy ez az ember kárba ne maradjon, a miniszternek arra is lenne némi gondja, én hiszem, hogy tavasszal szekeret pakolhatna olyan gyermekjátékkal, annyit készítenék. Es ha ez az ember azzal bucsuznók el tőlünk, hogy a jövő tavaszon ujra meglátogat, bizony a következő télen egyetlen egy bicská sem pihenne.

Azt azonban mondhatom, hogy ha ez az ember úgy jönne ide közénk, mint valami nagy ur, aki az állam pénzét költögeti, haszna abban senkinek sem lenne, mert hát mi már torkig vagyunk a közpénzen urizáló urakkal. Kereskedő legyen az az ember, aki-ről tudjuk, hogy ez neki kenyérkeresete s akiről látjuk, hogy a gyerekjátékereskedés tisztességes kenyeret ad neki. A jó példa ragadás s ha annak kenyér ez a kereset, kenyérnek tekintjük mi is.

Nem büszkeség az, hogy a nagyurak tanácsát nem követjük, hanem féltékenység, bizalmatlanság. Annyiszor csalatkoztunk már, hogy bizony nehezen hiszünk neki. S aztán, ha olyan üdvös az a jó tanács, miért nem követik ok is? Ez az oka a bizalmatlanságnak,

Annak a kereskedőnek ez a kenyere, az ebből él, ezt látjuk s ennek a szavát komolyan is vesszük.

Azt hiszem, jó uram, meg is unta már tépelődéseimet, de nem tehetek róla, el kellett mondanom, mert hát én is szeretnék egy kis haszonnal dolgozni; én is szeretném, ha a népünk a hosszú télen valamit kereshetne, amivel a nyár költségeit pótolhatnám.

Papolci.

A tanítói egyenruhák.

A «Magyarság» vasárnapi számában olvastam életemben először azon eszméről, hogy a tanítókat is egyenruhába óhajtják bujtatni.

Mondhatom az eszme végtelenül megtetszett és elkezdtem gondolkodni, miféle módot találnak ki ennek kivételéhez. Furcsa dolgok öltöttek eszembe és még furcsábbnak találtam lassankint a tanítói egyenruhát. De mert a cikkirő, úgy látszik, komolyan tárgyal, vegyük hát komolyan cikkét.

Elvünk manapság ország-világszerte: lerombolni a válaszfalakat ember és ember közt és csodálatos mindig nagyobbá tesszük az elkülönülést. Ilyen elkülönítésnek tartom a tanítói egyenruhát, amelynek — legalább előttem! — semmi értelme nincs.

A tanítóknak kellene törekedni, hogy ember és ember közt más különbség, mint műveltségi, ne legyen. Ne különítse el tehát magát a tanító se — még ruhában sem.

Igaz, hogy az állam a katonáit, csendőreit, rendőreit, pénzügyőreit, állatorvosait stb. stb. megkülönbözteti már a ruhában is. Igaz, hogy hordárok és más alakok is egyenruhában járnak, de tessék csak meggondolni a dolgot, vajjon nem szükséges-e az azoknak? Vajjon hivataluk és hivatalos működésük nem kívánja-e meg az egyenruhát? E ruha egyszerre bizalmat kelt bennünk és dolgainkat az illető egyenruhával bizalommal végezzük. Az egyenruha fontossága elég szembetűnő, mégis példaképen ideiktatok egy esetet.

Egy postás jelenik meg lakásunkon — eddig sohasem láttuk az illetőt — hoz egy csomagot, melynek utánvétele csak 10 korona. Látna rajta az egyenruhát, nyugodtan átveszszük tőle az utánvételezett csomagot, míg különben? Tessék tovább gondolni.

Hány esetben ad hitelt az egyenruha az illetőnek? Ahol nem olyan a hivatalos teendő, a mely az egyenruhát szükségessé teszi, ott az nevetséges haszonlatanság.

Egyetlen elv volna, amiért elfogadható lenne a tanítói egyenruha, t. i. a cikkirő elvei között és ez a következő: minden tanító egyforma ruhában járna, miáltal a hiúság orvosoltatnék, mert csak addig hia az ember, míg magánál hiubbat lát.

Azt az érvet, hogy az egyenruha olcsóbb, mirá a polgári öltözet; azt az érvet, hogy ott a fényezés megszűnik; hogy ott a hiúság nem érvényesül, egyáltalán el nem fogadhatjuk.

Az egyenruhák rendszeren többbe kerülnek a polgári öltözetnél, ha jobb minőségűek. Ha nem azok, úgy betelik velük: olcsó husnak hig a leve. Es vajjon nem lehet-e cifrázkodni az egyenruhával is? Vajjon nem fog-e ruhára épp annyit költeni, vagy talán még többet az, kinek természetében van a cifrázkodás?

Miért a tanítónak az egyenruha?

Elég olcsón lehet polgári ruhát szerezni vagy legalább is olcsóbban mint egyenruhát. Hagyjuk, ne akarjunk senkinek egyenruhás katonái lenni.

Sohasem hittem, hogy a tanító irigyen tekintsen a katonára, csendőrré, rendőrré, postaszolgára, hordárra és nem tudom még kire vagy kikre, csak azért, mert az fényes gombos egyenruhában jár.

Lehet, hogy soraim nem győznek meg többet az olvasók közül, lehet, hogy azért lesznek, akik keresz-tül akarják vinni — bár nem akarom hinni — de én úgy találom, hogy e szép eszme, t. i. hogy a tanító-ság egyenruhát kapjon, halva született.

(Pászto.)

Bíró Gyula.

T. előfizetőinket, kiknek január 15-én lejárt az előfizetése, kérjük az előfizetés mielőbb való megújítására, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne legyen.

GUMMI

és halhólyag-különlegességek,

valódi francia és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan Roule 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja, halhólyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja. Capottes americans 2, 3, 4, 5 frt tucatja, párisi szivacs 2, 3, 4, 5, 6 frt tucatja. Diana-5v, havibajkötélék 2 forint 50 kr., 3 frt 50 kr. darabja

Magyar Orvosi Múszertárban

Budapest, VII., Kerepesi-ut 32. szám, a Rókus-kórházzal szemben.

Arjegyzék ingyen, zárt borítékban.

10 frtyi megrendelésnél 20% engedmény.

Dr. G. Schmidt
főorvos és fiziológus főtanár

Fülolai

Csak a
védjeggyel
ellátott valót
gyorsan és alaposan
gyógyít ideggyökös
sükettséget,
fülfájást,
fülzugást,
és nagyothallást
meg idült esetekben is.
Egyedül kapható úgyszólván 2 frt

a Várospoli Gyógyszertárban
Városházánál. Budapest.

M. kir. államvasutak igazgatósága.
182256/901. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1902. évi január hó 1-ől számított egy, esetleg öt éven át börtökök, irodaanyagok és papirosokból fölmerülő szükségletének szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező irodaanyagokról és papirosokról szóló kimutatás, mely egyszerűsített adatai min-szóló szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módok az amennyi hazai kereskedelmi és iparkamara-nál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igaz-gatósága anyag- és leltárbeszerzési A III. szakosztályánál (Budapest, VI. ker. Andrásy-ut 73. sz. II. emelet 54. ajtó-szám) kaphatók.

Az ívenként egy koronás bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve íly felirással: «ajánlat ad 182256/901. szám-hoz» jövő 1902. év január hó 22-én déli 12 óráig az anyag-és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Banattpénz gyanánt az ajánlott irodaanyagok értékének 50%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas érték-papirokon jövő, azaz 1902. évi január hó 21-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendői

Budapest, 1901. december 21.

Az Igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

TILLER MÓR ÉS TÁRSA

osászárú és királyi udvari szállítók.

Magyarország első egyenruha készítő intézete

BUDAPESTEN, Váci-utca 35. szám alatt.

ÜZLETÁGAINK:
EGYENRUHAK.
Magyar díszruhák.
LIBÉRIÁK.
Polgári ruhák.
FEHERNEMŰEK.
VIVOSZEREK.
Párbajszerkek.
Fegyverek és for-gópisztolyok.
Kardok, sarkantyuk.
Érdeamelekek és szallagok.
Utazó bőröndök.
Bornameűek.
Arany és ezüst hirt zések.
Zászlók, stb.

Kalapot:
egyenruhához és pol-gári használatra 4-5-6-7-8 korona.

A világ legszebb utazó-bő-röndjei legolcsóbbtól a le-finomabb minőségig 10 kor., 15 kor., 20 kor., 30 kor., 40 kor., 60 kor.

Képes árjegyzéket minden cikkről kívánatra ingyen és bér-mentve küldünk.

Ujdonság Ujdonság!

„Borotváló-por.“

A borotva főtöléses!

E szagtalan és az arca teljesen ártalmatlan borotváló porral bárki is 5 perc alatt simára megborotválhatja magát, minden előzetes tanulás nélkül és a nélkül, hogy borotvát használna. A lege-ysze-rűbb kezelés. 1 robacsomag (10-szeri borotváláshoz) 1 kor. Nagy doboz (1 kiló) 5 korona 50 fillér. Kis doboz (fél kiló) 3 korona használati utasítással, utánvetel vagy az összeg elő-leges beküldése mellett bér-mentve. Egy hozzá szükséges leakaráson 20 fillér. Ismét-eladónak árszédvezmény. Kap-nató Leichter Lipót ter-belynél, V., Laudon-utca 8. sz. Budapesten.

Kettős elektromágneses kereszt.

R. B. 86967. szám.

Nem Volta-kereszt! Nem titkos szer!

gyógyít és felüdít kezesség mellett.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogaíjásnál; a migrén, neuralgia, vértalulás, sápkór, szédülés, a fülzuga, nagyothallás, a szivervér, az elgyökösök, az astmatikus rohamok, a gyomor-göröcsök, a gyökösök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a csusz, a köhögés, a lechta-bajban, a tüdőgyulladás és a vele járó hátfájásoknál, különösen ideggyökösökkel és a ezzel járó álmatlanságnál; a rendellenes érkeringés bajban és mere sok más oly bajban, a melynek a normális orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szere. E készüléknek igazhatatlan előnye az, hogy nem csak időrel-ldésre, de általában jótékony villamos áramot ártadoztat az el-tesben, s míg egyfelől szinte bámulatos sikerrel gyógyít, másfelől a leghaladatosabb óvszer az emberi szervezetet megrohanó betegségek ellen. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy huszónes betegségekkel teljesen meggyógyított. Az törtémben levő elismerések és bizonyítványok, a melyek a világ minden részéből hálósan emlékeznek meg találmányokról, mindenkor mindenki által meg-tekinthetők. A kit legközelebb 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzt. A hó máj minden használati volt, kérem, tessék a készülékem megpróbálni. Figyelmeztetem a t. c. közhírséget, hogy az én készülékem nem tévesztendő össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Németországból, sőt Ausztriából és Magyarországból is hivatalosan ki van tiltva, míg az én elektromágneses készülékem kiváló gyógyító erejénél fogva általánosan elismert, közkedvelt és elterjedt. Már csak rendkívüli olcsósága is erősen ajánlja.

Nagy készülék ára 3 frt v. 6 kor. Kis készülék ára 2 frt v. 4 kor.

Oly betegségek ellen való, melyek 15 évvel nem ho szabbak. Csak gyermekeknek és nagyon érzé-keny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföldi részére:

MÜLLER ALBERT, Budapest, V., Vadász-utca 42/F. Kálmán-utca sarkán.

Rombolás az árakban! Mióta az a vén Európa fundamentumát berakták, még nem létezett s nem is fog létezni, a milyen árban most a karácsonyi ideny beálltával

KÁLMÁN ADOLF üzletében

(Erzsébet-körut 36. sz.) lehet bevásárolni.

Uri divat.	ugyanolyan himzett betéttel ... -68	1 vég rumburgi vászon 4-80
1 drb 4 réttü gallér -12	ugyanolyan rumburgi vászonból -95	1 vég 50 rófós rumburgi vászon 18-
1 pár kézelő 20 szines -22	1 elegáns kézzel himzett betéttel 1-44	helyett most csak 9-50
1 sima jó fehér-ing -1-05	1 siffon-ing -60-1-50	1 vég varrás nélküli lepedő-vászon 6-50
ugyanolyan redős -1-25	siffon-nadrág vagy szoknyák olcsó árban.	
1R siffon sima -1-30	Karzetták jó siffonból -90	
ugyanolyan redős -1-45	jobb siffonból himzéssel -1-20	Alkalmas ajándékoknak.
1 himzett háló-ing -1-25-1-80	RR siffonból himzéssel és betéttel -1-60	1 teljes ruhára való szövét minden színben 1-75
1 szines selyem zefir mellü -1-45	1 elegáns tenis flanelbluz bársonynak és kézelővöl -98	Ugyszintén barhetből -1-25
1 elegáns selyem ing -1-45-1-80	1 sima vagy csikos posztóbluz -2-20	1 vég cerna-kanavász -3-80
1 erős köpper a. nadrág -4-5	1 flanel-szoknya és nadrág együtt -1-65	1 vég cerna-kanavász finomabb -5-20
1 kiftűnő batiszt ing -1-15-1-85-1-50	1 elegáns tenis flanel-pongyola -2-75	1 bundameleg jäger-nadrág -8-5
1 himzett francia szabályozható -6-5	1 jó mosó kosmanosi barchetből -3-50	1 legfinomabb minőségü -1-05
6 drb rumburgi vászon zsebkendő -9-0	remek mintázott flanelből -4-60	1 női trikó-ing 75-85, 1-10
1 elegáns selyem nyakkendő -29-35-45	elegáns selyembarszony-bluzok minden színben 7 frt helyett -4-50	női bélelt harisnya fekete vagy barna -4-45
ugyanolyan csokrok -2-5-4-5	jó minőségü bőrkeztü -8-5	Gyermek bélelt harisnya nagyság szerint, ugyszintén patent-harissnyák s még sok a szakmába vágó itt tel nem sorolt cikkek.
1 fegyházi kötésü téli harisnya -2-6	stickelt barhet-szoknya és nadrág -2-35	Megrendelések napjában 3-szor szétküldetnek.
1 glatt esőernyő -1-10	tartós fűzők 65 krtól -1-20	Méltó assanak uraim és hölgyeim csak egy csekély próbamegrendelést tenni, hogy meggyőződjének áruim jó és olcsóságáról. Nem koczkatatnak semmit, miután nem megfelelő árut visszaveszek. Tessék meggyőződni, hogy tényleg
1 gliria selyemből -1-75	francia halcsont-üzök -1-30-2-20	
1 selyem gallérvédő -5-0	elegáns selyemsál -1-20-3-50	
1 pár bélelt bőrkesztyü -8-5	berlini sálak -9-5	
1 pár gyapjú kötött -4-5	selyemmel beszőtt -1-57	
1 uri posztó bokavédő -9-5	divatos dupla övek fekete és fehér -5-0	
1 uri trikó-ing 58 krtól 1-20	téli posztókendő 2-95-5-	
Ugyszintén nadrágok is ebben az árban.	cérna damaszt-abrosz 6 szalvétával -1-20	
Női divat.	1 lendamaszt abrosz 6 szalvétával -1-85	
1 tartós női vászon-ing -4-5	1 selyem damaszt ajour széllel -3-20	

Kálmán Adolf üzlete
(Erzsébet-körut 36.)
a legolcsóbb bevásárlási forrás.

Szabadalmazott

Sport-fénymáz.

Minden lehető színű fénymáz, mint pl. sárga, barna, bordeaux, vörös és legfinomabb fajta fekete fénymáz gyártok. Színes fénymázaim használásánál ugyanazon eljárás szükséges, mint a fekete fénymáznál, a dobozba egy csöp víz öntendő, kis tiszta kefével a cipő bekenendő és egy másik tiszta kefével kifényesítendő. Ennek megtörténte után a cipők ujjának megfelelnek. Világos fénymázaim nyers bőröknél is használhatók és pedig mindig csak ugyanazon eljárás, mint a fekete fénymáznál.

LUSTIG MIKSA

sport-fénymáz minden színen.

Gyár és raktár: Gyár-utca 43.

A magyar tanítók legkedveltebb lapja a

NEMZETI ISKOLA

politikai tanügyi lap. VIII. évfolyam.

Szerkeszti:

BENEDEK ELEK ES FÖLDES GEZA.

Még egyetlen egy újság sem szolgálta ilyen hiven és igaz lelkesedéssel a tanítók erkölcsi és anyagi érdekét, mint a Nemzeti Iskola. S hogy a tanügyi kérdéseket egészen függetlenül tárgyalhassa, letette a politikai kauciót is.

Jelszava: őszinteség, bátorság, szókimondás. Különösen erős harcot folytat az áll. tisztviselők mozgalmával egyidejűleg a tanítói fizetések megfelelő rendezéséért.

Előfizetése: egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

A ministeri rendeletek értelmében az iskolák a fölvételi díjak terhére az iskolai számadásokban is elszámolhatják az előfizetést. Ez újság minden iskolai könyvtárnak a díszje.

Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld a

NEMZETI ISKOLA

kiadóhivatala,
Bpest, VII. Rottenbiller-utca 5/a.

Legjobb árban veszem s forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, eladok

PRÜCKLER J. C.
BUDAPEST,

IV., Koronaherceg-utca 3. szám.

Próba szerencse!

Kötőrajzra papírlapon tett megrendelés elegendő, hogy meggyőződést szerezzon cipőim jószágáról, mely ha nem felel meg, a pénzt haladéktalanul visszaadom. Minden cipőért egy évi jótállást vállalok, ha az általam föltalált **GUZI** kenőccsel, melyet ingyen adok, bekeni. Merteknek elegendő egy papírlapon harisnyában a láb-talp rajza.

Kérje képes árjegyzékem ingyen.

Férfi sima íxipő...	3.-	Női zergebőr, cugos vagy fűzős...	3.-
Férfi elegans vix, fűzős...	3.20	Angol box-calf-bőr, vagy szalonlakk, fűzős vagy gombos...	3.50
Sárga bagaria fűzős...	3.50		
Box-claw-bőr, v. szalonlakk, elegans, fűzős...	4.-		

Agulár Dávid fia

Budapest, Deák-tér 6. Király-u. sarok.

Minden gondot és fáradságot

megtakarítanak a t. butorvevők, ha egyszerűen a régi, elismert hírnevű

Sárkány és Schütz

butorcéghez,

Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 12. szám alatt
a New-York kávéházzal szemben

fordulnak, a hol is mindenkor dusan k. a szerelt raktára található a minden tajté ju massív kivitelű butoroknak a legújabb, jobbsabb árakon trásbéli jótállás mellett.

Személyes meggyőződésre kéri fel a t. butorvásárló közönséget

Sárkány és Schütz

butorcég, kárpitosok és diszítők

Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.sz.
a New-York kávéházzal szemben. 52

Hölgyekre nézve fontos!

A bécsi cs. kir. kísérleti intézet, továbbá a budapesti magy. kir. vegyészeti laboratórium és dr. Liebermann tanár, Magyarország legmagasabb vegyészkapacitása által vegyileg megvizsgált és minden ártalmas alkatrésztől mentnek talált nőszepség-különlegességek:

„Juno-Pasta“

mely a látnatalan női szépség-szernek nevezetik. Ezen pasta azonnal szép fehér színt ad az arcnak, a nélkül azonban, hogy a pastát legelősebb szem az arcon észrevevén.

Ezen szer nappal a kimenés előtt, de különösen balok és koncertek alkalmával használják. Ara egy nagy tégeleynek 2 frt 50 kr., egy kicsinynek 1 frt 50 kr. és 60 kr.

Juno-Crém

arc- és kézborre nézve kitűnő konzerváló szer. A legjobb eredménnyel használják mindenféle bőrtisztítási-szerek ellen, ugymint arcseplők, májfoltok stb., ugyszintén arc- és orrvörösség, illetve kékségek ellen. Ara 1 frt 50 kr., 1 frt és 60 kr. köcsögnökint. Az ehhez tartozó gyógy-fűvekből készült Juno-szappan ára darabonként 40 kr.

Toilette- és parfüm-cikkek.

Kapható Jaulus Teréznel, Budapest, Erzsébet-körút 54., II. 2. Továbbá Török József gyogyszerésznél, Király-utca és Andrássy-ut. Nerodánál, Kossuth Lajos-utca. Brychta és Nirschy Budapest, Kerepesi-ut 57.

Kávé és tea áruk:

1 kiló háztartási	1.20 frt
1 kiló verseny Portorikó	1.30 frt
1 kiló Portorikó	1.50 frt
1 kiló gyöngy. finom	1.50 frt
1 kiló mokka	1.40 frt
1 kiló mokka, legfinomabb	1.60 frt
1 kiló arany Jáva	1.40 frt
1 kilo arany Jáva, legfinomabb	1.60 frt
1 kiló Kuba finom	1.70 frt

Különösen ajánlom kitűnő frissen pörkölt kávémat.

1 kiló vegyes pörkölt	1.40 frt
1 kiló finom pörkölt	1.60 frt
1 kiló Kuba, pörkölt	1.80 frt

Kávéhoz csomagolható

1/4 kiló Mandarin-tea csász. kev.	1.60 frt
1/8 • Mandarin-tea csász. kev.	0.85 frt
1/4 • háztartási-tea	1.25 frt
1/8 • háztartási tea	0.65 frt

1/2 kilós postaszák megrendelésnél már vidékre is teljesen bérmentve és elvámolva küld

Balogh László

kávé- és teakivitel
üzlete

BUDAPESTEN.

Főüzlet: VII., Rottenbiller-utca 12/a. Fióküzletek: VI., Andrássy-ut 26. és VII., Dohány-utca 61.

Soha az életben

Még nem kínálkozott ily alkalom olcsó bevásárlásra
Vidékre szétküldés naponta háromszor.

Meg nem felelő árak visszavétnek.

Uri divat.	Női divat.	Div. női flórhárisnya csikos v. scottisch	7 drb lepedőre lenvászon egyszélben
1 fucat kitűnő gallér minden alakban —.85, 1.25, 1.45	Selyem fátyol minden színben —.15	42, 48	6.95, 7.30
1 pár kézelő —.18	Puhabőrű remek női bőrkezttyük —.69	Remek fűzők 47, 62, 83	6 drb damaszt-törülköző 98, 1.36
Remek uri ingek sima mel-el 95, 1.12, 1.27, 1.46	Tartós női vaszoning —.45	Divatos halcsont fűzők 1.25, 1.48, 1.65	1 « prottir törülköző 25, 47
« « « redős mellel —.98, 1.18, 1.82, 1.48	Tartós női vaszoning iszes betéttel —.64	Fűzővédő minden színben 18	6 « óriási vászon pohártörő 53, 69
« « « fehér batiszt mellel 1.15, 1.35, 1.50	Bőrvászon női ing kézhimzéssel 88, 95	Divatos szallagövek —.25, —.35	6 « flanel portörő 48
« « « színes batiszt mellel —.98, 1.18, 1.87	R. R. schiffon női ingek pazar diszszel —.98, 1.12	Női tartós ernyők 1.12, 1.32	6 szem. feh. dam. teríték 1.98, 2.38, 2.85
Uri kit. óriási hálóing diszes —.99, 1.36	Rumburgi vászon ingek kézhimzés betéttel 1.32, 1.43	Selyem női ernyők 1.08, 1.83	6 « kávé teríték 1.15, 1.85
Tartós köpper alsónadrág —.47, —.50	Színes női ing —.55	Vaszonárak.	6 « cerna kávéteríték 1.75
« « himzett —.65, —.78	Schiffon női hálókötös diszes —.72, 1.32, 1.68	Teljes vég Bórvászon 2.98, 3.45	6 « aszur kávéteríték 2.38, 2.65
Gyönyörű selyem-csokornyakkendő 27, 35, 45	Schiffon női nadrág —.88, 1.10	« « Creas-vászon minden esztra alkalmas 3.68, 3.95	Kávésbrosz olcsó árban 69, 79, 1.10
Gyönyörű selyem önkötő nyakkendő 25, 32, 39, 45	Remek schiffon női szoknya —.99, 1.32, 1.68	« « Herkulesvászon uri alsónadrágra 3.92, 4.35	3 drb vászonzebekendő 18, 26, 39
Fegyházkötésű zockin párja —.17, —.22	Diszes gloth szoknya 1.78, 1.95	« « Bőrvászon női ingekre 3.72, 4.47	3 « lenvászon zebekendő 45, 57
Kötött cerna zockin fekete vagy színes —.22, —.27	« « « selyem himzéssel 2.62, 2.89	« « Tartós házi vászon 4.80	3 « batiszt női zebekendő 48, 54
Uri bőrkezttyű remek minőség párja 80	Barchet női blousok 69, 78	« « Irlandi vászon vékonyzálu 5.40	1 réter csipekfűgöny 8, 17, 23
Tartós uri esőernyő —.85, —.98	Flanel divat-blousok 85, 98, 1.15	« « Brocat damaszt ágyneműre 6.65	1 « spárgaszöngy 12, 17, 28
Remek uri selyem esőernyő 1.96, 1.85	Csikos flanel téli női nadrág —.68	« « Kitűnő schiffon 3.69, 3.98, 4.72	1 asztalterítő és 2 ágtyer. 3.92, 4.35, 5.92
	Csikos flanel téli női szoknya —.78	« « Rem. kanavászon ágyneműre 3.78, 4.18	Trikó-árak.
	Szintartó női harisnya —.12	7 drb lepedőre vászon egyszélben 5.98, 6.21	Uri meleg trikó ing 47, 58, 79
	Kötött cerna női harisnya fekete v. színes 28		« « « « gyapju 95, 1.12

stb. stb. ezerféle árucikkek, mind nagyon olcsón csak

SCHRANK és BLAU vászon- és divatáruházában kaphatók.

Fő-üzlet: VI., Nagymező-utca 8. (Teréz-templommal szemben.)

BUDAPEST,

Fiók-üzlet: VI. kerület, Andrássy-ut 66. szám alatt

MAGYARSÁG

Megjelen minden nap délután 8—12
vagy 16 oldal terjedelemben. =====

A **Magyarság**-ot nem csupán olcsósága ajánlja, de igaz magyar szelleme is. Magyar és szabadelvű a szó nemes értelmében. **Párt- és felekezeti politikától függetlenül magyar nemzeti politikát követ, a magyar faj megerősítését szolgálja.** Kerüli a léha, magyar erkölcsöket sértő közleményeket s így a **Magyarság** a magyar családok ujsága, melyet a család minden tagja az erkölcsi megmegtelyezés veszedelme nélkül olvashat. =====

A Magyarság főszerkesztője:

Györffy Gyula dr.

orsz. képviselő.

A Magyarság felelős szerkesztője:

Benedek Elek

Belső munkatársak: *Bedő Albert dr., Földes Géza, Gaál Mózes, Geley József* (segédszerk.), *Gondos Sándor, Jakab O., Jancsó Benedek dr., Papp Viktor, K. Simó Ferencz, Szana T., Cs. Szabó Kálmán, Zólyomi Dezső.*

A belső munkatársak körül csoportosul egy nagy tábor az ország minden részéből, amint az alábbi névsor mutatja

Balássy Dénes (Budapest), Balló István (Csik-Somlyó), Bálint Gábor (Kolozsvár), Bánffy Zsigmond (Kézdi-Vásárhely), Barabás Endre (Sz.-Keresztur), Barabás Samu (Budapest), Bartalis Agost (Csik-Szent-Márton), Bece Antal (Csik-Szereda), Becek Aladár (Székely-Udvarhely), Belle László (Székely-Keresztur), Benedek Albert (Temesvár), Benedek János (Debrecen), Benedek Sándor (Budapest), Benke István (Sepsi-Szent-György), Benke Ferenc (Nagy-Bacon), Beleg Pál (Székely-Udvarhely), Boeskor Béla (Csik-Szereda), Bochkor Károly (Bpest), Bod Károly (Székely-Udvarhely), Bodor Tivadar (Sepsi-Szent-György), Bodor Miklós (Sepsi-Szent-György), Boncza Miklós (Budapest), Borbáth Vilmos (Nagy-Bacon), Borbély József (Torda-Szent-László), Borbély Sámuel (Székely-Keresztur), Boros György (Kolozsvár), Borszéky Soma (Budapest), Budai József (Miskolc), Csifó Salamon (Kolozsvár), Csiky Lajos (Debrecen), Csomortán Péter (K.-Vásárhely), Csulak Lajos (Brassó), Damokos Andor (Székely-Udvarhely), Daniel Gábor id. (Budapest), Daniel Gábor ifj. (Budapest), Daniel Lajos (Vargyas), Deák Lajos (M.-Vásárhely), Dézsi Mihály (F.-Szováth), Derzsi Kovács Ferenc (Szentés), Dobay János (Kézdi-Vásárhely), Dózsa Endre (Kolozsvár), Embery Árpád (Székely-Udvarhely), Erdélyi Lajos (Budapest), Farnos Dezső (Nagy-Enyed), Fejes Aron (Székely-Udvarhely), Fejér Antal (Csik-Szereda), Fekete Benedek (Hosszúfalu), Feleki Miklós (Budapest), Felméri Albert (Kolozsvár), Felszeghy Ferenc (Budapest), Fonyesi Soma (M.-Vásárhely), Földes Gábor (Budapest), Fülel Sz. Lajos (Budapest), Fülöp Aron (Budapest), Gaál Pál (Brassó), Gálffy Ignác (Miskolc), Gart Tivadar (Toplica), ifj. Gödri Ferenc (Sepsi-Szent-György), Gönczi Lajos (Székely-Udvarhely), Gyarmathy Zsigánó (Bánffy-Hunyad), Gyárfás Győző (Sepsi-Szent-György), Hankó Vilmos (Budapest), Hassák Vidor (K.-Vásárhely), Heltai Ferenc (Bpest), Hajós Gyula (Budapest), Herrmann Antal, Imecs János (Gyergyó-Ujfalu), Ince István (Kézdi-Vásárhely), Jancsó Gábor (Baróth), Józsa Antal (Rimaszombat), Józsa Dániel (Újpest), Józsa Mihály (Budapest), Kalmár Ignác (Gyergyó-Szt-Miklós), Killyéni Endre (Hosszúfalu), Kiss Jenő (Kézdi-Vásárhely), Koleczár Lajos (Bánffy-Hunyad), Kolumbán Lajos (Liptó-Szent-Miklós), Kolumbán Samu (Déva), Kollár Endre (Baróth), Koós Ferenc (Brassó), Korbuly József (Budapest), Koródy Miklós (Pücs), Kovács Dezső (Kolozsvár), Kozma Ferenc (Kolozsvár), Kömény István (Csik-Szent-Márton), Kömőcsy József (M.-Vásárhely), Kövály László (Kolozsvár), Kövér László (Hosszúfalu), Künle Tivadar (Sepsi-Szent-György), Kiss Endre (Balassagyarmat), László Gyula (Maros-Vásárhely), László Mihály (Budapest), gróf László Ádám (Székely-Udvarhely), Lengye Laura (Budapest), Málik Loránt (Sepsi-Szent-György), Máthé József (Marosvásárhely), Mikó Árpád (Marosvásárhely), Molnár Gábor (Marosvásárhely), Molnár József (Csik-Szereda), Molnár Károly (Székely-Udvarhely), Molnár Viktor (Budapest), Mercurius (Budapest), Nagy Gábor (Budapest), ifj. Nagy Elek (Sepsi-Szent-György), T. Nagy Imre (Csik-Szereda), Nagy Jenő (Csik-Szent-Márton), Nagy Károly (Kézdi-Vásárhely), Nagy Lajos (Szász-Régen), Orbán Ferenc (Brassó), Orbók Mór (Kolozsvár), Orel Dezső (Gy.-Szt-Miklós), Paál Árpád (Budapest), Pap György (Sepsi-Szt-György), Pap János (Brassó), Paraté György (Szenic), Peteleilstván (M.-Vásárhely), Potsa József (Sepsi-Szent-György), Puskás Jenő (Gyergyó-Alfalu), Réthi Lajos (Déva), Révay Pál (Sepsi-Szent-György), Sándor Domokos (Székely-Keresztur), Sándor Gyula (Gyergyó-Tölgyes), Sándor József (Kolozsvár), Sipos Samu (Sepsi-Szent-György), Solymossy István (Baróth), Solymossy Endre (Székely-Udvarhely), Soó Gáspár (Székely-Udvarhely), Szabó Jenő (Kézdi-Vásárhely), Szabó Samu (Kolozsvár), Szakács Péter (M.-Vásárhely), Szana Tamás (Bpest), Szász Béla (Székely-Keresztur), Szász Károly (M.-Vásárhely), Szádeczky Lajos (Kolozsvár), Szántó Samu (Csik-Szereda), Szemerai Gyula (Torda), Szentkirályi Ákos (Kolozs-Monostor), Szentgyörgyi Dénes (M.-Vásárhely), Székely Gy. (Kilyén), M. Székely János (K.-Vásárhely), Szentiványi Miklós (S.-Szt-György), Székely Jenő (Ada), Szinte Gábor (Bpest), Szóts A. (Bpest), Szóts Géza (N-Szeben), Tarcasfalvi Albert (Vargyas), Téglás Gábor (Déva), Török Albert (Székely-Udvarhely), Ugron János (Budapest), Ugron Zoltán (Fiátfalva), Ujváry Mihály (Székely-Keresztur), Vajna Károly (Kézdi-Vásárhely), Váró Ferenc (N.-Enyed), Veress Endre (Déva), Veres Ferenc (Sárospatak), Versényi György (Kolozsvár), Zakariás János (Brassó), Zayzon Dénes (Losonc), Zöld Sándor (Baróth), Zsigmond Károly (Hosszúfalu).

===== A „Magyarság“ a legolcsóbb politikai napilap. =====

Előfizetési ára:

Helyben házhoz
herdva:

Egy hónapra 1 K. Negyedévre 3 K. Félévre 6 K. Egész évre 12 K.

Vidéken postai
küldéssel:

Egy hónapra 1.20 K. Negyedévre 3.60 K. Félévre 7 K. Egészévre 14 K.

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.